

WINTERIZATION READINESS ASSESSMENT OF FRONTLINE COMMUNITIES WITHIN THE EAST COORDINATION HUB FOR THE 2026–2027 WINTER SEASON

(ОЦІНКА ГОТОВНОСТІ ПРИФРОНТОВИХ ГРОМАД, ЩО ВХОДЯТЬ ДО СХІДНОГО КООРДИНАЦІЙНОГО ХАБУ, ДО ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ 2026–2027 РОКІВ)

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

HAVEN

UKaid
from the British people

ЗМІСТ

1. ВСТУП 3
2. МЕТОДОЛОГІЯ 5
3. Інституційна підготовка України до осінньо-зимового періоду 2026-207 років 8
- 3.1. Ранній початок планування та врахування досвіду попередньої зими 8
- 3.2. Нормативне закріплення комплексних планів стійкості 9
- 3.3. Основні напрямки державної підготовки 10
- 3.4. Фінансування комплексних планів 11
- 3.5. Відновлення пошкодженої генерації та міжнародна технічна допомога 12
- 3.6. Розподілена і резервна генерація 12
- 3.7. Запаси природного газу та паливні ризики 13
- 3.8. Моніторинг реалізації планів та регіональна нерівномірність 14
- 3.9. Роль міжвідомчого штабу та попереднього сезону 14
- 3.10. Аналітичний висновок інституційної готовності 15

4. Температурний контекст 16
5. Результати польового дослідження 18
- 5.1. Запорізька область 19
- 5.2. Дніпропетровська область 29
- 5.3. Донецька область 40
- 5.4. Харківська область 54

6. Рекомендації для донорів, міжнародних та національних гуманітарних організацій 66
7. Загальні висновки 68

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

1. Вступ

Території, що зазнають інтенсивного впливу бойових дій у зимовий період, перебувають у зоні підвищеного гуманітарного ризику. Низькі температури, пошкодження житла та критичної інфраструктури, перебої з електро-, тепло- і водопостачанням, обмеження доступу до окремих населених пунктів і зниження спроможності домогосподарств самостійно забезпечувати базові потреби створюють необхідність своєчасного та відповідного реагування з боку держави, органів місцевого самоврядування, національних і міжнародних гуманітарних організацій.

Починаючи з 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення російської федерації, Україна безперервно потребує масштабної гуманітарної підтримки. Відповідно до оцінок Міжнародного валютного фонду, чисельність населення України становила приблизно **32,9 млн** осіб у 2025 році, тоді як на 2026 рік прогнозувалося її збільшення до **33,4 млн** осіб. Водночас ці показники мають розглядатися як розрахункові оцінки, оскільки чисельність і територіальний розподіл населення залишаються динамічними через евакуацію, внутрішнє переміщення, виїзд за кордон, повернення населення та зміни безпекової ситуації. Дані та прогнози МВФ публікуються в базі World Economic Outlook (1)

Ефективне планування зимового реагування потребує розуміння не лише загального масштабу гуманітарних потреб, а й їх територіальної структури. Для цього необхідно визначити потреби кінцевих бенефіціарів, доступні ресурси та механізми самозабезпечення домогосподарств, а також оцінити спроможність місцевої влади реагувати на рівні областей і окремих територіальних громад. З цією метою Благодійна організація **«Координаційний гуманітарний центр»** провела польове та аналітичне дослідження, результати якого представлені у цьому звіті.

Окремим і невід'ємним елементом аналізу є характер бойових дій та їхній вплив на системи життєзабезпечення населення.

Зміни у російській повітряній кампанії протягом зимового періоду 2025–2026 років мають безпосереднє значення для визначення пріоритетів гуманітарного реагування. За оцінкою Інституту вивчення війни (2), оприлюдненою 10 грудня 2025 року, російські війська посилили комбіновані ракетно-дронові удари по українській енергетичній інфраструктурі напередодні опалювального сезону та, ймовірно, завдавали таких ударів із періодичністю **кожні сім–десять днів**, прагнучи послабити або вивести з ладу енергетичну систему України.

(1) https://www.imf.org/external/datamapper/LP@WEO/UKR
(2) https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-december-10-2025/

Такий характер атак змінив структуру зимових потреб і пріоритети цільової допомоги. Поряд із традиційною підтримкою у вигляді твердого палива, утеплення житла, зимових непродовольчих наборів і грошової допомоги, зросло значення засобів альтернативного та резервного енергозабезпечення. Генератори, пальне, зарядні станції, павербанки та інше обладнання для підтримання автономності домогосподарств, соціальних установ і об'єктів критичної інфраструктури стали вагомою складовою державного та гуманітарного реагування у 2025 році.

Додатковим фактором стало поєднання систематичних атак на енергетичну інфраструктуру з метеорологічними особливостями зими 2025–2026 років. За оцінкою REACH (1), цей зимовий сезон був суттєво холоднішим за попередній і характеризувався тривалими холодними періодами у січні та лютому. Морозні температури й сніговий покрив ускладнювали пересування, проведення ремонтно-відновлювальних робіт, доступ гуманітарних організацій до віддалених і прифронтових населених пунктів, а також доступ населення до медичних послуг, ринків, опалення та евакуаційних маршрутів.

Поєднання низьких температур, бойових дій, повторних пошкоджень енергетичних систем і обмеженої спроможності до швидкого відновлення створює каскадні ризики. Перебої з електропостачанням можуть одночасно призводити до порушення роботи централізованого опалення, водяних насосів, зв'язку, медичних закладів, транспортної інфраструктури та інших базових сервісів. Особливо значними такі наслідки можуть бути у великих містах, прифронтових громадах і населених пунктах, залежних від централізованих систем життєзабезпечення.

Таким чином, підготовка до зимового періоду 2026–2027 років має ґрунтуватися не лише на оцінці потреб в опаленні чи зимових товарах. Вона потребує комплексного аналізу взаємодії температурних умов, безпекових загроз, стану житла та критичної інфраструктури, доступності енергетичних ресурсів, спроможності територіальних громад і можливостей домогосподарств адаптуватися до тривалих порушень базових послуг.

Представлене дослідження спрямоване на формування такої доказової основи для планування державного та гуманітарного реагування у Донецькій, Харківській, Запорізькій і Дніпропетровській областях.

(1) REACH. Ukraine Cold Spots Risk Assessment 05.2026.

2. Методологія

Дизайн дослідження має описово-аналітичний дизайн і спрямоване на оцінку готовності прифронтових регіонів України до проходження зимового періоду 2026–2027 років. Воно поєднує аналіз державної політики у сфері підготовки до опалювального сезону із польовим соціологічним дослідженням, проведеним серед населення та представників територіальних громад.

Основне дослідницьке питання:

Наскільки готові прифронтові території України до проходження зимового періоду 2026–2027 років з точки зору державної підготовки, спроможності громад та потреб населення?

Географічне охоплення дослідження включає Донецьку, Харківську, Запорізьку та Дніпропетровську області.

Джерела даних:

- **Дослідження базується на трьох взаємодоповнюючих джерелах інформації:** аналізі нормативно-правових актів, офіційних документів та відкритих джерел, що характеризують державну політику підготовки до зимового періоду;
- стандартизованому анкетному опитуванні домогосподарств;
- стандартизованому анкетному опитуванні представників територіальних громад.

Польовий етап дослідження проводився у липні 2026 року.

Вибірка

У дослідженні взяли участь:

1046 домогосподарств чотирьох прифронтових областей;
13 представників органів місцевого самоврядування, які представляли **10 територіальних громад**.

До опитування населення включалися респонденти, які проживали у відповідній громаді не менше одного року та безпосередньо готували своє домогосподарство до проходження зимового періоду.

Метод збору даних

Збір інформації здійснювався методом стандартизованого анкетного опитування із використанням окремих інструментів для населення та представників громад.

Анкети охоплювали 7 тематичних блоків:

1. Опалення та тверде паливо;
2. Електропостачання та резервні джерела живлення;
3. Пункти незламності та місця підтримки;
4. Утеплення житла;
5. Зимові непродовольчі товари;
6. Грошова допомога;
7. Загальні пріоритети підготовки до зимового періоду.

Аналіз даних

Аналітична рамка дослідження побудована за трирівневою логікою:

державна політика → спроможність територіальних громад → потреби домогосподарств.

Кількісні результати аналізувалися із застосуванням описової статистики. Для кожного тематичного блоку здійснювалося порівняння між потребами населення та можливостями територіальних громад щодо їх задоволення.

Похибка та репрезентативність

1046 опитаних респондентів

13 представників ОТГ

Вибірка домогосподарств забезпечує достатню кількість спостережень для описового аналізу загальної сукупності респондентів (**n=1046**), однак є **нерівномірно розподіленою між областями**, тому результати на рівні окремих областей, насамперед Харківської слід інтерпретувати з обережністю.
Опитування представників громад має експертний характер і не призначене для статистичного узагальнення. Однак у опитуванні взяли участь представники 13 представників адміністрації ОТГ різного рівня.

Максимальна статистична похибка для вибірки домогосподарств (n=1046) за довірчої ймовірності 95% становить **±3,2%** за умови простої випадкової вибірки. Водночас фактична похибка може бути більшою через нерівномірний розподіл вибірки між областями.

Обмеження дослідження

Результати відображають ситуацію на момент проведення польового етапу (липня 2026 року) і можуть змінюватися залежно від розвитку безпекової ситуації.

Опитування представників громад охоплює лише частину територіальних громад чотирьох областей, а їхні відповіді відображають оцінку конкретних посадових осіб. Крім того, дослідження не передбачало технічного аудиту критичної інфраструктури, тому оцінка готовності базується на аналізі відкритих джерел та інформації, наданій респондентами.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

3.

Інституційна підготовка України до осінньо-зимового періоду 2026–2027 років

Підготовка до осінньо-зимового періоду 2026–2027 років здійснюється в умовах, коли ризик порушення систем життєзабезпечення визначається не лише сезонним зростанням споживання енергоресурсів, а й систематичними атаками на енергетичну, теплову та комунальну інфраструктуру. У відповідь держава поступово переходить від традиційної галузевої підготовки до опалювального сезону до моделі комплексної територіальної стійкості, яка охоплює захист критичних об'єктів, резервне енергоживлення, розподілену генерацію, альтернативне тепло- і водопостачання, формування запасів ресурсів та підготовку до тривалих порушень роботи основних послуг.

3.1. Ранній початок планування та врахування досвіду попередньої зими

Роботу над підготовкою до наступного опалювального сезону було розпочато ще в лютому 2026 року. Такий ранній початок відображає оцінку державою високої ймовірності продовження російських атак на енергетику незалежно від сезону. Під час нарад за участю Кабінету Міністрів, Міністерства розвитку громад та територій, Міністерства енергетики, обласних військових адміністрацій та енергетичних компаній регіонам було доручено розробити власні плани енергетичної стійкості з конкретними заходами, строками, потребами в обладнанні та джерелами фінансування.

На початковому етапі кожна область мала визначити:

- об'єкти критичної інфраструктури, що потребують першочергового захисту й автономного живлення;
- послідовність і строки реалізації заходів до початку опалювального сезону;
- потребу в додатковому обладнанні та фінансуванні;
- ресурси, необхідні для практичного виконання плану.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

Характерно, що 3 із досліджуваних 4 областей одні з перших подали свої плани розвитку, а саме:
Донецька, Дніпропетровська і Запорізька.
До міжвідомчого опрацювання були залучені Офіс Президента, Міненерго, МВС, Мінекономіки, Агентство відновлення, НЕК «Укренерго», НАК «Нафтогаз України», НКРЕКП, ДСНС та інші державні структури. (1)

Станом на 23 лютого 2026 року пропозиції підготували всі області (2)
Плани формувалися за чотирма основними напрямами:

- захист критичної інфраструктури,
- розвиток розподіленої генерації,
- створення альтернативних джерел живлення
- децентралізація теплопостачання.

Особливу увагу було зосереджено на безперервності роботи об'єктів тепло-, водо- та електропостачання.
Визначені регіонами переліки об'єктів, технічні параметри та вартість заходів мали стати основою не лише для бюджетних рішень, а й для формування запитів до міжнародних партнерів.

На рівні Президента підготовка до наступної зими була визначена як загальнодержавна стратегія енергетичної стійкості. Передбачалося врахувати досвід областей і громад, які під час зими 2025–2026 років продемонстрували вищу ефективність у підтриманні життєзабезпечення населення. Таким чином, попередній сезон розглядався не лише як кризовий період, а й як джерело практичних моделей, придатних для масштабування в інших регіонах. (3)

3.2. Нормативне закріплення комплексних планів стійкості

Ключовим інституційним рішенням стало ухвалення Радою національної безпеки і оборони України 3 березня 2026 року рішення «Щодо Комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст», введеного в дію Указом Президента України від 14 березня 2026 року № 239/2026. Контроль за його виконанням покладено на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (4)

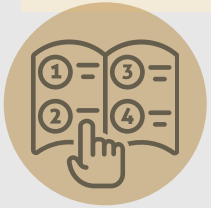
(1) https://ukurier.gov.ua/uk/articles/regioni-gotuyut-plani-stijkosti-do-nastupnoyi-zimi/
(2) https://www.rbc.ua/rus/news/mizh-planami-ta-realnistyu-k-ukrayina-gotuetsya-1782477091.html
(3) https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/7479.html
(4) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/2026?

Рішення РНБО пов'язує підготовку до опалювального сезону зі станом енергетичної безпеки, функціонуванням паливно-енергетичного комплексу та захистом критичних об'єктів регіональних систем життєзабезпечення. Комплексні плани стійкості були схвалені як інструмент нейтралізації загроз у сфері енергетики, забезпечення сталого проходження осінньо-зимового періоду 2026–2027 років і підтримання належних умов життєдіяльності населення в особливий період.

Відповідальність за виконання планів покладено не лише на обласні та Київську міську державні або військові адміністрації, а й на широке коло центральних органів та операторів критичної інфраструктури. До них належать Міністерство розвитку громад та територій, Міністерство енергетики, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства, Міністерство фінансів, ДСНС, НКРЕКП, Агентство відновлення, СБУ, Генеральний штаб ЗСУ, НАК «Нафтогаз України» та НЕК «Укренерго». Відповідальні органи повинні забезпечити своєчасне виконання заходів, які мають бути завершені до початку опалювального сезону, і щомісяця звітувати про їх реалізацію РНБО та Кабінету Міністрів.

Рішенням також передбачено утворення під головуванням Прем'єр-міністра координаційного центру з реалізації комплексних планів. Кабінету Міністрів було доручено спростити необхідні регуляторні процедури, визначити механізми виконання заходів і джерела фінансування, включно із залученням ресурсів міжнародних партнерів. (1)

Це означає, що підготовка до зими була інституційно переведена з рівня окремих галузевих заходів у формат міжвідомчої системи управління. Регіональний план стійкості фактично став документом, який поєднує технічні потреби, фінансові розрахунки, відповідальних виконавців, строки та механізми контролю.

3.3. Основні напрями державної підготовки

Комплексні плани регіонів охоплюють чотири взаємопов'язані напрями:

1. Фізичний захист критичної інфраструктури, передусім енергетичних об'єктів і підстанцій.
2. Створення резервної та розподіленої генерації для забезпечення роботи критично важливих споживачів.
3. Розвиток альтернативного теплопостачання, зокрема встановлення блочно-модульних котелень та іншого резервного обладнання.
4. Забезпечення альтернативних механізмів водопостачання і водовідведення на випадок знеструмлення або пошкодження централізованих мереж. (2)

(1) https://www.president.gov.ua/documents/2392026-58833
(2) https://www.rbc.ua/rus/news/mizh-planami-ta-realnistyu-k-ukrayina-gotuetsya-1782477091.html

Такий зміст планів свідчить про врахування каскадного характеру енергетичних ризиків. Пошкодження одного об'єкта електроенергетики може одночасно впливати на опалення, водопостачання, роботу медичних та соціальних закладів, транспорт, зв'язок і діяльність аварійних служб. Відповідно, метою планування є не лише відновлення окремих об'єктів, а забезпечення функціонування територіальних систем життєзабезпечення загалом.

3.4. Фінансування комплексних планів

Перший етап державного фінансування було розпочато в березні 2026 року. Кабінет Міністрів виділив **12,85 млрд грн** на першочергові роботи в межах планів стійкості. Фінансування спрямовано на 209 об'єктів критичної інфраструктури у прифронтових регіонах і Київській області. Із цієї суми **3,5 млрд грн** передбачено на захист 24 високовольтних підстанцій силами Агентства відновлення, а ще близько **9,4 млрд грн** — на захисні споруди для розподільчих підстанцій та інших критичних об'єктів у прифронтових областях і на Київщині.

Загальну потребу у фінансуванні регіональних заходів на цьому етапі оцінювали у **278 млрд грн, або приблизно 5,4 млрд євро.** Передбачалося, що частина витрат буде покрита коштом державного бюджету, частина — шляхом співфінансування з місцевих бюджетів, а для реалізації решти заходів держава залучатиме фінансову та технічну підтримку міжнародних партнерів.

Станом на кінець червня 62 млрд грн державного фінансування, передбаченого для реалізації визначеної частини планів стійкості. Близько 22 млрд грн із цього обсягу вже перебували у використанні. Основними отримувачами та виконавцями виступали обласні військові адміністрації, Агентство відновлення, «Укрзалізниця», «Укренерго» та інші оператори критичної інфраструктури. (1)

Ці показники не є тотожними: оцінка у **278 млрд грн** відображає сукупну потребу комплексних регіональних планів, тоді як **62 млрд грн** — обсяг державного фінансування окремої частини заходів. Відмінність між загальною потребою та вже визначеним бюджетним ресурсом вказує на значну роль донорського фінансування, міжнародної технічної допомоги та співфінансування громад.

(1) https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pidgotovka-do-zimi-regionam-nadali-pershi-koshti/

3.5. Відновлення пошкодженої генерації та міжнародна технічна допомога

Одним із центральних напрямів підготовки є відновлення енергетичних потужностей, пошкоджених унаслідок російських атак. За інформацією Міністерства енергетики, наведеною у пресі, станом на кінець червня було відремонтовано близько **4 ГВт із 6,2 ГВт** пошкоджених потужностей. Роботи здійснювалися як власними силами енергетичних підприємств, так і з використанням міжнародної гуманітарної допомоги. Від початку 2026 року Україна отримала **3 325** одиниць енергетичного обладнання більш ніж із 20 країн. (1)

Паралельно формуються запаси основного й резервного палива, аварійного обладнання та матеріалів для оперативного відновлення енергосистеми після можливих атак. Персонал енергетичних компаній готується до роботи в надзвичайних умовах, а планові ремонтні кампанії на електростанціях мають бути завершені до початку сезонного зростання споживання.

Міжнародна допомога в цьому контексті має не допоміжний, а структурний характер. Вона забезпечує доступ до трансформаторів, генераторів, когенераційного обладнання, запасних частин та інших компонентів, строки виробництва і постачання яких можуть перевищувати тривалість національного циклу підготовки до зими.

3.6. Розподілена і резервна генерація

До початку опалювального сезону держава планує ввести приблизно **1,5 ГВт** нової генерації. Йдеться насамперед про газопоршневі та когенераційні установки, а також інші об’єкти розподіленої генерації у регіонах. Водночас експертні оцінки потреби критичної інфраструктури становлять орієнтовно **2–4 ГВт**. Отже, навіть повне виконання заявленого плану може не забезпечити покриття всього потенційного дефіциту, особливо за сценарію нових масштабних пошкоджень енергосистеми.

Додатковим обмеженням є тривалість закупівлі й постачання обладнання. За експертними оцінками, період між замовленням і фактичним постачанням окремих установок може становити щонайменше шість місяців. Це створює ризик, що частину обладнання не вдасться встановити та підключити до початку сезону навіть за наявності фінансування.

(1) https://www.rbc.ua/ua/news/mizh-planami-ta-realnistyu-k-ukrayina-gotuetsya-1782477091.html

Темпи встановлення нових потужностей суттєво відрізняються між регіонами. За інформацією публічних джерел, серед лідерів були Дніпропетровська, Київська, Житомирська, Рівненська та Черкаська області. Окремі області, серед яких Запорізька, були близькими до покриття визначених потреб у розподіленій генерації.

Для Донецької, Харківської, Запорізької та Дніпропетровської областей цей напрям має особливе значення. В умовах високого ризику пошкодження магістральних і розподільчих мереж розосереджені джерела генерації можуть забезпечувати локальну роботу лікарень, котелень, водоканалів, Пунктів незламності та інших критичних об'єктів навіть у разі обмеженої доступності централізованої енергосистеми.

3.7. Запаси природного газу та паливні ризики

Окремим компонентом підготовки є формування запасів природного газу. Уряд визначив **13,2 млрд куб.** м як необхідний мінімум на початок опалювального сезону, тоді як оптимальний цільовий показник з урахуванням воєнних ризиків становить **14,6 млрд куб. м.** (1)

Станом на червень в підземних сховищах було близько **12 млрд куб. м** газу, включно з приблизно **4,5 млрд куб. м** буферного газу. Середньодобовий внутрішній видобуток підтримувався на рівні близько 37 млн куб. м, а поточний імпорт становив близько **1 млн куб. м** на добу.

Ключовим ризиком залишається можливе повторне пошкодження газовидобувної інфраструктури. За збереження нинішнього рівня видобутку визначені урядом запаси можуть бути сформовані вчасно. Однак суттєве скорочення видобутку внаслідок атак вимагатиме термінового збільшення імпорту. За мінімальних обсягів поточного імпорту та високих цін на європейському ринку це може створити додаткові фінансові й логістичні ризики.

Отже, газова складова підготовки залежить не лише від темпів закачування ресурсу, а й від захищеності об'єктів видобутку, можливості швидкого відновлення пошкодженого обладнання, доступності імпортних маршрутів і здатності оперативно фінансувати додаткові закупівлі.

(1) https://24tv.ua/economy/pidgotovka-do-opalyuvalnogo-sezonu-2026-2027-yak-ukrayina-gotuyetsya_n3045822/

3.8. Моніторинг реалізації планів та регіональна нерівномірність

Наприкінці червня середній рівень виконання регіональних планів стійкості становив близько 40%. Попри значний обсяг уже виконаних робіт, на той момент до початку опалювального сезону залишалося приблизно чотири місяці, а темпи реалізації суттєво відрізнялися між областями.

У публічних повідомленнях найкращі результати приписували, зокрема, прифронтовим регіонам, де сприйняття ризиків і практичний досвід попередніх сезонів стимулювали ранню підготовку. Водночас в окремих областях та місті Києві фіксувалися відставання за певними напрямами, передусім у створенні резервного теплопостачання та фізичному захисті об'єктів.

Рішення РНБО про щомісячне звітування до 10 числа створює формальний механізм постійного моніторингу. Однак наявність плану та визначеного фінансування ще не означає фактичної готовності. Вона залежить від завершення закупівель, постачання обладнання, проведення будівельних і монтажних робіт, підключення нової генерації, формування запасів та підготовки персоналу.

3.9. Роль міжвідомчого штабу та досвід попереднього сезону

Інституційна модель підготовки 2026–2027 років спирається також на механізми, що застосовувалися в попередній сезон. У червні 2025 року при Міністерстві розвитку громад та територій працював Штаб з підготовки житлово-комунального господарства і паливно-енергетичного комплексу до осінньо-зимового періоду 2025–2026 років. До його складу входили представники Мінрозвитку, Міненерго, МОЗ, Мінекономіки, Мінсоцполітики, Мінфіну, НКРЕКП, ДСНС, «Нафтогазу», асоціацій місцевого самоврядування та профільних парламентських комітетів. (1)

Штаб забезпечував моніторинг готовності котелень і теплових мереж, накопичення газу та вугілля, контроль відновлення пошкоджених теплоенергетичних об'єктів і координацію проблемних територій. Наприклад, у червні 2025 року середній показник готовності котелень становив 30%, теплових мереж — 33%, а підготовку Кривого Рогу через попередні проблеми з теплопостачанням було взято під щотижневий контроль.

(1) https://mindev.gov.ua/news/rehiony-vidzvituvaly-pro-pidhotovku-do-opaliuvalnoho-sezonu

3.10.
Аналітичний висновок інституційної готовності

Державна підготовка до осінньо-зимового періоду 2026–2027 років демонструє перехід від переважно оперативного реагування на пошкодження до завчасного територіального планування стійкості. Інституційна модель включає стратегічне керівництво Президента і РНБО, координацію Кабінету Міністрів, галузеве управління з боку Мінрозвитку та Міненерго, відповідальність обласних військових адміністрацій і громад, участь операторів критичної інфраструктури та залучення міжнародних партнерів.

Водночас між затвердженими планами та фактичною готовністю зберігається розрив. На кінець червня плани були виконані приблизно на **40%; із 6,2 ГВт** пошкоджених енергетичних потужностей відновлено близько **4 ГВт**; заплановані **1,5 ГВт** нової генерації є нижчими за експертну оцінку потреби критичної інфраструктури у **2–4 ГВт;** а загальна потреба у фінансуванні комплексних планів значно перевищує вже визначений обсяг державного ресурсу. Додатковими ризиками залишаються нові атаки, строки постачання обладнання, нерівномірна спроможність регіонів і можливе скорочення газовидобутку.

Регіональні плани вже містять переліки об’єктів, технічні параметри, строки, відповідальних виконавців і фінансові потреби. Відповідно, міжнародна підтримка може спрямовуватися не лише на екстрені закупівлі, а й на закриття конкретних дефіцитів у захисті інфраструктури, розподіленій генерації, резервному теплопостачанні, водозабезпеченні та аварійно-відновлювальних ресурсах. Для органів місцевого самоврядування ключовим завданням залишається перетворення регіональних планів на практичну готовність окремих громад, критичних об’єктів і систем життєзабезпечення.

4.

Температурний контекст

Температурні особливості є важливим показником для оцінки та аналізу. Попредній досвід зими вказує на особливі виклики, які стоять перед гум реагуванням. Разом з цим, важко дати об’єктивну оцінку та охарактеризувати метеорологічний стан минулої зими. Завідувачка відділу прикладної метеорології УкрГМІ Віра Балабух в інтерв'ю УНІАН прямо пояснила: частина метеостанцій перебуває на окупованих територіях або в зоні бойових дій, а деякі станції були змушені змінити своє положення, тому достовірно визначити особливості кліматичних умов зими 2025-2026 років можна лише для західних, центральних, північних регіонів, що виключає регіони, які є об’єктом даного дослідження. (1)

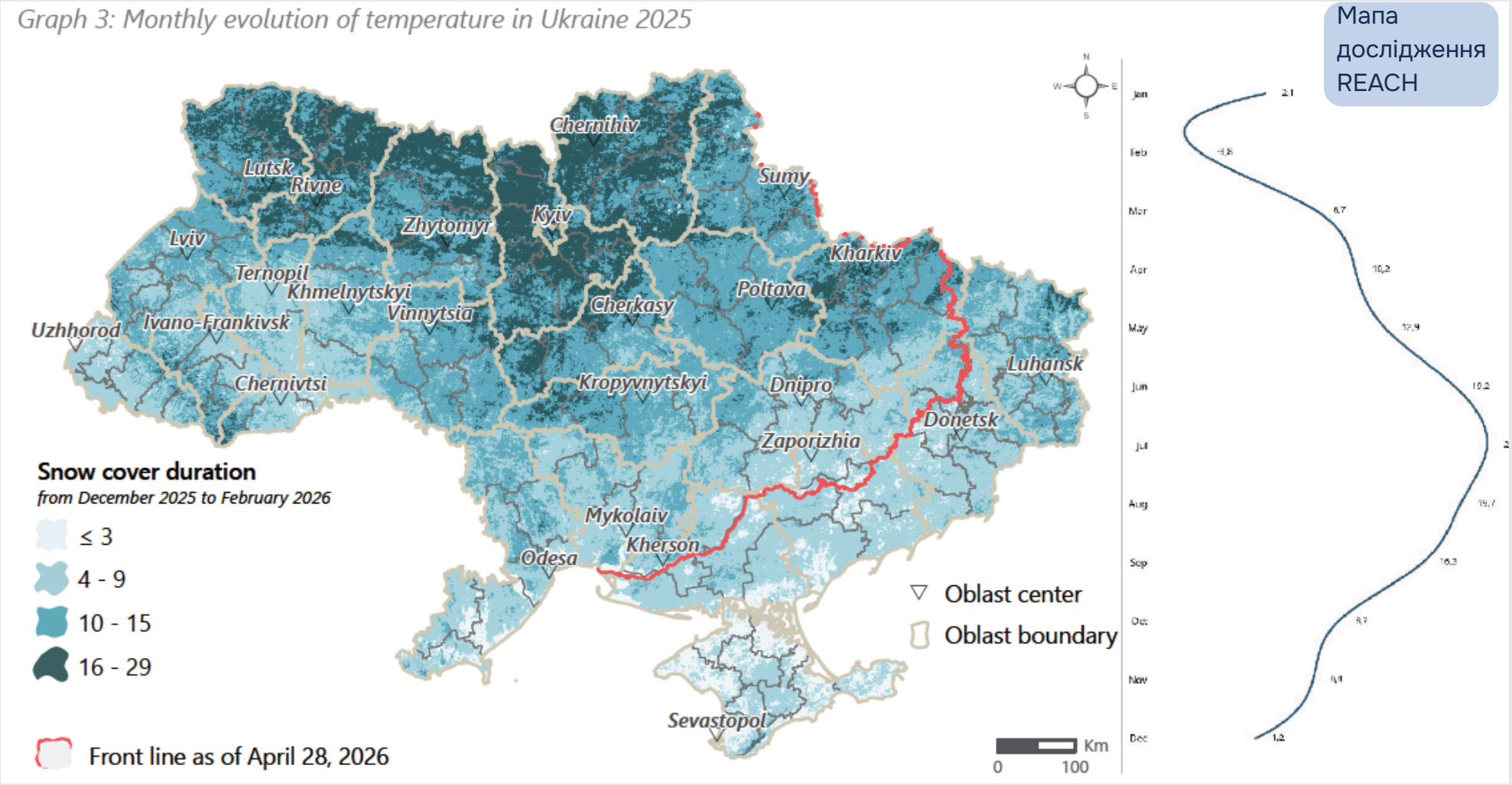
Проте, за словами президента України зима 2026 року була найсуворішою за останні десятиліття в Україні, з температурами до мінус 30 градусів (2)

Разом з цим, за оцінкою дослідження REACH, найбільший природний температурний ризик серед чотирьох досліджуваних областей мають Харківська та Донецька області. Для них характерне поєднання триваліших холодних періодів із наслідками бойових дій, пошкодженням енергетичної та комунальної інфраструктури й обмеженими можливостями її оперативного відновлення. У Дніпропетровській області природна зимова небезпека є помірною, однак ризики посилюються високою концентрацією населення, залежністю великих міст від централізованих систем тепло-, водо- та електропостачання, а також близькістю окремих районів до зони бойових дій. У Запорізькій області природний температурний ризик є нижчим, проте загальний зимовий ризик залишається високим через фронтовий статус територій, пошкодження енергетичної інфраструктури та перебої в наданні базових послуг.

(1) https://www.unian.ua/pogoda/news/pogoda-ciyeji-zimi-ukrajina-perezhila-dva-rizni-pogodni-scenariji-odnochasno-13310025.html#google_vignette
(2) https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cly02y4x8rko

Температурний контекст є важливим для інтерпретації результатів цього дослідження, оскільки рівень потреб визначається не лише температурними умовами, а й поєднанням кліматичних, безпекових та інфраструктурних факторів. Це дозволяє оцінювати отримані результати з урахуванням реального рівня зимового ризику в кожній області, а не лише за показниками потреб населення.

Graph 3: Monthly evolution of temperature in Ukraine 2025

Мапа дослідження REACH

(2) https://24tv.ua/zima-2026-roku-stala-naysuvorishoyu-za-ostanni-desyatilittya_n3018012

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

5.

Результати польового дослідження

Додаткова методологічна примітка

Аналіз ґрунтується на результатах опитування 1 046 домогосподарств у чотирьох областях України: Запорізькій (735), Дніпропетровській (191), Донецькій (95) та Харківській (25), а також на даних стандартизованого опитування представників 13 органів місцевого самоврядування, які представляли 10 територіальних громад. Розподіл вибірки домогосподарств між областями є нерівномірним і відображає фактичне географічне охоплення дослідження, тому результати слід інтерпретувати як описову оцінку опитаних домогосподарств, а не як статистично репрезентативні для всього населення областей.

Чисельність населення областей за відкритими даними станом на 2025 рік складає:

Запорізька область - 1,0 млн (область, що фактично контролюється Україною.)
Харківська область - 2,0 млн
Донецька область - 225 тисяч
Дніпропетровська область - 3,2 млн (1)

Дані структуровано як цілеспрямоване зіставлення запиту і спроможності: по кожному з семи показників спочатку описано, чого потребують домогосподарства (запит), потім — що фактично може забезпечити громада (спроможність), і нарешті — наскільки одне відповідає іншому (порівняльний аналіз).
Мета такого підходу — визначити конкретний розрив між заявленою потребою мешканців і реальною спроможністю територіальних громад її покрити.

(1) IOM. Ukraine Internal displacement report. 2026.01

5.1. Запорізька область

Результати дослідження свідчать про високий рівень зимової вразливості домогосподарств Запорізької області практично за всіма досліджуваними напрямами. Найгострішими проблемами залишаються забезпечення твердим паливом, недостатня готовність до тривалих перебоїв з електропостачанням, значна потреба у зимових непродовольчих товарах та обмежена фінансова спроможність населення самостійно підготувати житло до зимового періоду. **72,8%** домогосподарств повідомили про нестачу коштів або запасів палива для проходження зими, **81,6%** потребують зимових непродовольчих товарів, **52,3%** мають пошкодження житла або потребують його утеплення, а **65,4%** респондентів вважають себе неготовими до проходження наступного зимового періоду. Крім того, **95,5%** опитаних повідомили про потребу в отриманні допомоги для підготовки до наступної зими.

Суттєвою вразливістю області залишається енергетична стійкість домогосподарств. Лише **25,6%** опитаних мають будь-які резервні джерела живлення, тоді як **60,9%** не мають жодного резервного джерела електроживлення, а **85,9%** потребують додаткового обладнання, насамперед зарядних станцій (**55,4%**) та генераторів (**38,8%**). Крім того, **35,8%** домогосподарств залежать від електропостачання одночасно для забезпечення опалення та водопостачання. Попри те, що обидві обстежені громади повідомляють про відносно задовільне забезпечення резервним живленням критичних об'єктів, наявний парк генераторів не може компенсувати потреби населення на рівні домогосподарств. Це свідчить про суттєвий розрив між інституційною готовністю критичної інфраструктури та фактичною побутовою стійкістю населення.

Окремою проблемою є функціонування Пунктів незламності. **55,8%** домогосподарств не знають розташування найближчого пункту незламності, **50,0%** взагалі не знали про його існування, а фактично користувалися ним лише **7,7%** опитаних. Лише **22,1%** можуть дістатися до такого пункту безпечно й без труднощів, тоді як **21,8%** не можуть зробити цього взагалі, а **57,6%** вважають необхідним створення додаткових або мобільних пунктів підтримки. Дані територіальних громад також демонструють нерівномірність їх використання: в одній громаді пункти практично не використовувалися, тоді як в іншій їхня фактична пропускна спроможність була перевищена. Це свідчить не стільки про нестачу самих пунктів, скільки про нерівномірність їх територіального розміщення, доступності та інформування населення.

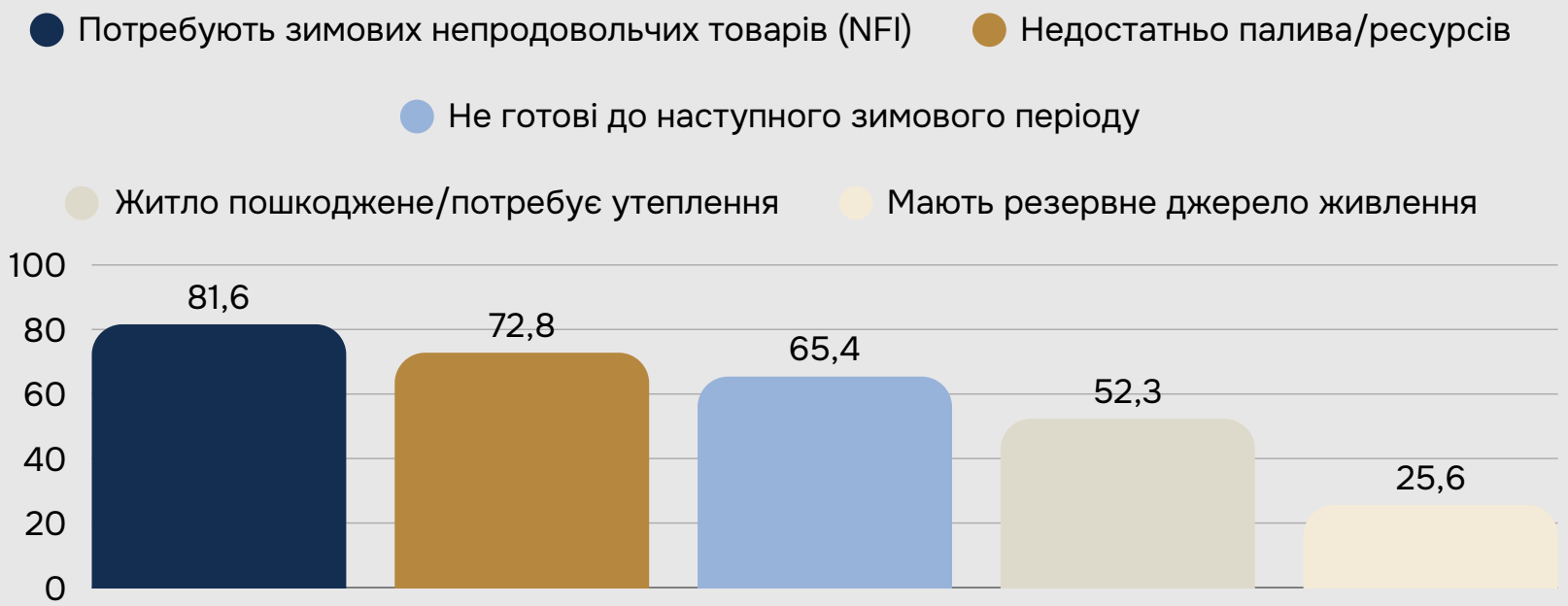
Житловий сектор також характеризується значними потребами. 52,3% домогосподарств повідомили про пошкодження житла або необхідність проведення ремонтних та утеплювальних робіт. При цьому лише 50,9% вважають своє житло достатньо теплим, тоді як 44,9% повідомили, що минулої зими в їхніх оселях було холодно. Фінансова спроможність населення залишається критично низькою: 59,0% не можуть самостійно профінансувати ремонт, ще 39,6% можуть зробити це лише частково, а повністю оплатити необхідні роботи здатні лише 0,7% домогосподарств. Представники громад підтверджують наявність значних потреб у будівельних матеріалах, фінансуванні ремонтів та технічній підтримці, водночас інформація про масштаби пошкоджень залишається неповною, що ускладнює планування подальшого реагування.

Найбільш узгодженими між домогосподарствами та громадами є результати щодо зимових непродовольчих товарів. 81,6% домогосподарств потребують такої допомоги, тоді як лише 23,6% отримували її протягом попереднього зимового сезону, а жодна з двох обстежених громад не здійснювала системного розподілу зимових непродовольчих наборів. Найбільш затребуваними товарами є обігрівачі (46,5%), теплі пледи (43,4%), ковдри (39,7%), теплий верхній одяг (33,4%) та зимове взуття (33,4%). Як населення, так і представники громад підтверджують значну потребу у розширенні відповідних програм підтримки.

Багатоцільова грошова допомога залишається одним із найбільш прийнятних механізмів підтримки населення. Минулої зими її отримали 34,4% домогосподарств, тоді як 58,7% не отримували такої допомоги. Отримані кошти насамперед витрачалися на придбання твердого палива (43,6%) та оплату комунальних послуг (17,2%), а перед наступною зимою 60,8% домогосподарств планують використати можливу допомогу саме на паливо та 21,9% — на оплату комунальних послуг. Така структура повністю узгоджується з оцінками територіальних громад. Водночас рівень охоплення допомогою істотно відрізняється між громадами, що свідчить про нерівномірний доступ населення до програм підтримки в межах області.

Загалом результати дослідження демонструють, що Запорізька область характеризується високим рівнем потреб населення та значною залежністю від зовнішньої гуманітарної підтримки. Хоча окремі громади демонструють відносно кращі показники покриття окремих потреб, жодна з них не має затвердженого плану підготовки до зимового періоду 2026–2027 років, а більшість поточних заходів має реактивний характер і не зменшує прогнозований масштаб потреб на наступний сезон. Загалом інституційна спроможність громад залишається нерівномірною і недостатньою для самостійного покриття наявного запиту домогосподарств, що підтверджує необхідність подальшої державної та міжнародної підтримки області.

Ключові показники готовності до зимового періоду. Запорізька область (%)

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

Дані домогосподарств (735) охоплюють область загалом. Дані громад стосуються двох кейсів: Степненської громади (5100 мешканців, ≈2500 домогосподарств) та Широківської громади (24 000 мешканців, ≈6500 домогосподарств)

1. Опалення та тверде паливо

1.1. Домогосподарство

72,8% респондентів вказало про недостатність коштів або запасів палива для проходження зими 2025–2026 років. Потребу в допомозі для наступної зими 95,5% опитаних, найбільш затребувана форма допомоги — гроші на паливо (30,0%) та комунальні послуги (17,4%). Спроможність самостійно організувати придбання й доставку палива обмежена: лише 59,3% можуть зробити це без труднощів, 19,8% стикаються зі значними труднощами, 9,5% не можуть організувати це самостійно; адресна доставка обов'язково необхідна для 63,4% домогосподарств.

1.2. Громада

У Степненській громаді підтримку для опалювального сезону 2025–2026 років потребували 1580 домогосподарств, фактично отримали 1560 (98,7% заявленої потреби, 62,4% усіх домогосподарств громади), переважно грошима; 10–25% потреби залишилися незакритими.
При цьому, на 2026–2027 рік підтримки потребуватимуть усі 2500 домогосподарств громади — масштаб проблеми повністю зберігається. У Широківській громаді ситуація суттєво гірша: потребу мали 3377 домогосподарств, отримали допомогу лише 2042 (60,5% потреби, 31,4% усіх домогосподарств), незакритою залишилися 26–50% потреби; на 2026–2027 рік допомоги потребуватимуть уже 5300 домогосподарств (понад 80%), потреба у твердому паливі — 3 м³ на домогосподарство, забезпеченого обсягу немає. Жодна з двох громад не має затвердженого плану підготовки до сезону 2026–2027

1.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Обласний показник недостатності (72,8% домогосподарств) фактично лежить між двома різними реальностями громад: Степненська близька до майже повного покриття поточної потреби (98,7%), тоді як Широківська покриває лише 60,5%. Але навіть у Степненській громаді, де поточна потреба практично закрита, на 2026–2027 рік прогнозується потреба знову у 100% домогосподарств — тобто наявна спроможність не зменшує запиту, а лише тимчасово його закриває в межах одного сезону. Жодна громада не має затвердженого плану на наступний сезон, а це прогалина, яку опитування домогосподарств (яке фіксує лише сам факт потреби, а не стан планування допомоги) в принципі не може виявити.

2. Енергопостачання та резервні джерела живлення

2.1. Домогосподарство

55,3% респондентів повідомили про щоденні відключення електроенергії. Лише 25,6% домогосподарств мають будь-яке резервне джерело живлення (найчастіше павербанк — 59,9%, генератор — 23,8%), а 85,9% потребують додаткового обладнання, насамперед зарядних станцій (55,4%) та генераторів (38,8%). 60,9% домогосподарств не мають резервного живлення взагалі і не можуть забезпечити себе електроенергією без сторонньої допомоги; 35,8% залежать від електропостачання одночасно для опалення й водопостачання.

2.2. Громада

Обидві громади повідомляють про часті аварійні відключення. Забезпеченість критичних об'єктів резервним живленням оцінена як "приблизно половина об'єктів" (Степненська) та "більшість об'єктів" (Широківська). У розпорядженні громад є 15 (Степненська, усі протестовані) та 62 (Широківська, частково протестовані) справних генератори, з автономністю 1–3 доби та 4–7 діб відповідно. Обидві громади потребують додатково зарядних станцій, палива й акумуляторних систем; готовність забезпечити безперебійну роботу критичної інфраструктури оцінена в обох випадках як "скоріше готова".

2.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Показники домогосподарств (лише 25,6% мають резервне живлення, 60,9% не мають жодного) виглядають значно гострішими, ніж самооцінка громад ("половина" — "більшість" критичних об'єктів забезпечено), проте це не суперечність, а різниця масштабу вимірювання: громади звітують про критичну інфраструктуру (лікарні, водопостачання тощо), тоді як домогосподарства — про власне резервне живлення в оселі, яке паркан генераторів громади (15–62 одиниці) ніколи не планувався покривати на індивідуальному рівні. Розрив між "критичні об'єкти здебільшого забезпечені" та "61% домогосподарств не мають жодного резерву" — це і є ключовий висновок: інституційна спроможність не конвертується в побутову стійкість домогосподарств, а парк генераторів громади на порядки менший за масштаб домогосподарського попиту.

3. Пункти незламності та місця підтримки

3.1. Домогосподарства

55,8% респондентів не знають розташування найближчого пункту незламності. Фактично користувалися ним лише 7,7% (регулярно чи кілька разів), 50,0% не знали про існування пункту, 34,9% знали, але не користувалися. Основні цілі використання — заряджання пристроїв (49,4%), гуманітарна допомога (34,0%), інтернет (26,9%). Лише 22,1% можуть дістатися пункту безпечно й без труднощів, 21,8% не можуть дістатися взагалі. 57,6% вважають, що населеному пункту потрібен додатковий або мобільний пункт підтримки.

3.2. Громада

У Степненській громаді діяло 5 пунктів (сумарна місткість 100 осіб одночасно), фактично скористалися 200 осіб — перевищення разової місткості вдвічі за рахунок змінного потоку відвідувачів; плани на 2026–2027 роки — ті самі 5 пунктів. Громада підтверджує наявність населених пунктів без реального доступу до пунктів. У Широківській громаді функціонувало 3 пункти (місткість 200 осіб), фактичне використання за зиму 2025–2026 років — 0 осіб; на наступний сезон планується розширення до 3–4 пунктів; населених пунктів без доступу немає, єдиний дефіцит — засоби зв'язку та інтернет.

3.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Низьке фактичне використання пунктів на рівні домогосподарств (7,7%), зумовлене насамперед браком поінформованості (55,8%+50,0%), підтверджується з боку пропозиції у Широківській громаді: попри достатню номінальну місткість (200 місць), пунктами за минулу зиму не скористався ніхто. Але у Степненській громаді картина протилежна: місткість у 100 місць вже перевищена вдвічі (200 фактичних користувачів), попри той самий регіональний фон низької поінформованості — тобто там, де поінформованість усе ж є, наявної спроможності вже недостатньо. Поєднання недовикористання в одній громаді й дворазового перевантаження в сусідній вказує, що корінь проблеми — не абстрактна нестача пунктів, а нерівномірний розподіл доступу та інформації, що прямо узгоджується з 57,6% домогосподарств, які вважають додатковий пункт необхідним навіть на тлі загалом низького рівня використання.

4. Утеплення житла

4.1. Домогосподарства

52,3% домогосподарств підтвердили пошкодження або проблеми з житлом. Найчастіше необхідні роботи: утеплення стін (33,2%), заміна/ремонт вікон (27,8%), ремонт даху (26,8%), утеплення даху/горища (23,0%). Лише 50,9% повідомили про достатньо тепле житло минулої зими, 44,9% — що було холодно. Фінансова спроможність самостійно оплатити ремонт вкрай обмежена: 59,0% не можуть зробити це взагалі, 39,6% — лише частково, 0,7% — можуть профінансувати повністю. Найбільш затребуваний формат допомоги — гроші (53,1%), першочергове покращення — утеплення житла загалом (29,4%).

4.2. Громада

У Степненській громаді пошкодження мають 70 житлових будинків/домогосподарств, ремонтної допомоги потребували 130 домогосподарств; найпоширеніші пошкодження — вікна, покрівля, стіни. Громада здатна забезпечити лише аварійні ремонти й матеріали для аварійного ремонту; найбільше потребує виконання ремонтних робіт, фінансування та технічної експертизи. У Широківській громаді дані про масштаб пошкоджень не визначені, звернень за ремонтною допомогою не зафіксовано; водночас громада все одно визначає потребу в будівельних матеріалах, фінансуванні ремонтів та відновленні систем опалення.

4.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Обласний показник пошкоджень (52,3%) неможливо узгодити з невеликою абсолютною кількістю в Степненській громаді (70 домогосподарств при ≈2500 усього) — або пошкодження в цій конкретній громаді справді нижчі за середнє, або (що ймовірніше, з огляду на власне застереження громади) реєстрація пошкоджень враховує лише тих, хто активно звернувся по допомогу, і суттєво недооцінює реальний масштаб. Повна відсутність даних про масштаб пошкоджень у Широківській громаді — це сама по собі критична прогалина спроможності: громада, яка не може кількісно оцінити власні житлові пошкодження, не може спланувати пропорційну допомогу з ремонту незалежно від того, що показує обласне опитування домогосподарств (52,3%).

5. Зимові непродовольчі товари

5.1. Домогосподарства

81,6% домогосподарств потребують зимових НФТ. Найбільш необхідні товари — обігрівачі (46,5%), теплі пледи (43,4%), ковдри (39,7%), теплий верхній одяг і взуття (по 33,4%). Подібну допомогу минулої зими отримали лише 23,6% домогосподарств. Переважний формат — грошова допомога (69,3%). Найбільше потребують усі члени домогосподарства одночасно (40,9%), люди похилого віку (25,9%), діти (18,4%). 35,4% не мають фінансової спроможності придбати такі речі, 23,2% зазначають відсутність товарів у продажу на місцях.

5.2. Громада

Жодна з двох громад не здійснювала видачу зимових непродовольчих наборів протягом зими 2025–2026 років. Найбільш затребувані товари: ковдри, постільна білизна, теплі пледи (Степненська); термобілизна, тепле взуття, теплі пледи (Широківська). Потреба на сезон 2026–2027 років — 800 осіб (Степненська) та практично всі мешканці (Широківська). Пріоритетні категорії отримувачів в обох громадах — люди похилого віку та особи з інвалідністю; Степненська додає одиноких людей та ВПО, Широківська — багатодітні сім'ї.

5.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Низький рівень отримання НФТ на рівні домогосподарств (23,6%) повністю підтверджується і пояснюється на рівні громад: жодна з двох обстежених громад не розподіляла жодного набору за той самий період. Це один із найчіткіших випадків повного узгодження двох джерел у всій області: обидва незалежно показують, що допомога НФТ практично не доходила до цих громад минулої зими, а масштаб незакритої потреби на 2026–2027 рік, заявлений громадами (аж до "практично всіх мешканців" у Широківській), узгоджується з 81,6% домогосподарств, які підтверджують потребу.

6. Грошова допомога

6.1. Домогосподарства

34,4% домогосподарств отримали грошову допомогу (MPCA) минулої зими, 58,7% — не отримували. Кошти передусім витрачалися на паливо (43,6%) та комунальні послуги (17,2%). Перед наступною зимою 60,8% планують витратити майбутню допомогу на паливо, 21,9% — на комунальні послуги. Найбільш ефективним форматом вважають виключно грошову допомогу (49,1%) або її поєднання з натуральною (40,8%). Оцінка достатності ринку неоднозначна: 45,3% вважають її недостатньою, 47,1% — достатньою; лише 16,0% очікують повного покриття потреб, 55,1% — часткового.

6.2. Громада

У Степненській громаді 1540 домогосподарств отримали цільову грошову допомогу на опалення; у Широківській — 2042 домогосподарства отримали БГД. Кошти в обох громадах переважно витрачаються на паливо й комунальні послуги. Оцінка достатності можливостей самостійного придбання товарів за рахунок БГД різниться: Степненська — "скоріше достатньо", Широківська — "важко відповісти". Обидві громади погоджуються, що грошова допомога менш ефективна у віддалених населених пунктах з недостатньою кількістю постачальників.

6.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Обласний показник отримання (34,4%) приблизно відповідає частці домогосподарств Степненської громади (1540/2500 ≈ 61,6%), але суттєво перевищує показник Широківської (2042/6500 ≈ 31,4%) — знову підтверджуючи, що обласна цифра маскує майже дворазову різницю фактичного охоплення на рівні громад. Водночас обидві громади підтверджують той самий пріоритет витрат, що й домогосподарства (паливо й комунальні послуги домінують), тобто розбіжність стосується саме масштабу охоплення, а не характеру використання коштів.

7. Загальні пріоритети підготовки до зимового періоду

7.1. Домогосподарства

Найскладнішою проблемою минулої зими названо опалення (37,5%) та відключення електроенергії (21,6%). Серед пріоритетних видів підтримки домінують гроші на паливо (68,0%), а також гроші на комунальні послуги, зарядні станції й генератори (по 48,6%). Рівень готовності до наступної зими низький: 65,4% вважають себе неготовими, лише 17,7% — готовими; найбільше бракує коштів (59,8%) і твердого палива (27,5%). 39,3% оцінюють свою здатність справлятися на 1–2 бали з 5, 36,8% песимістичні щодо майбутнього.

7.2. Громада

Обидві громади називають найкритичнішими проблемами оплату комунальних послуг і відключення електроенергії; Широківська додає недостатню кількість резервних джерел живлення. Пріоритети на 2026–2027 роки — забезпечення паливом і підготовка критичної інфраструктури (обидві), а також підготовка пунктів незламності (Степненська) і забезпечення НФТ (Широківська). Якщо обирати єдиний напрям фінансування: Степненська — пункти незламності, Широківська — тверде паливо. Рівень оптимізму щодо майбутнього: 2 бали з 5 (Степненська) проти 4 балів (Широківська).

7.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Обласний рівень песимізму домогосподарств (65,4% неготові) близько збігається з низьким оптимізмом Степненської громади (2/5), але різко розходиться з відносно високим оптимізмом Широківської громади (4/5) — попри те, що Широківська демонструє гірші операційні показники практично в усіх попередніх блоках (нижче покриття паливом — 60,5% проти 98,7%, більша незакрита потреба на 2026–2027 рік, нульове використання пунктів, невизначені дані про пошкодження житла, нижче охоплення грошової допомоги відносно масштабу). Ця розбіжність свідчить, що самооцінка оптимізму посадовців громади не завжди відображає ті самі умови, що формують песимізм домогосподарств, і не повинна використовуватися як самостійний індикатор готовності без зіставлення з операційними даними по кожному блоку.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

8.
Загальна аналітична характеристика Запорізької області

Обласні агреговані показники запиту домогосподарств (недостатність палива — 72,8%, відсутність резервного живлення — 60,9%, пошкодження житла — 52,3%, потреба в НФТ — 81,6%) вказують на високий і послідовний рівень незакритої потреби практично по всіх семи напрямках. Спроможність двох обстежених громад покрити цей запит виявляється принципово різною: Степненська громада демонструє відносно високе поточне покриття (98,7% потреби в паливі, майже повне охоплення грошовою допомогою), тоді як Широківська систематично відстає (60,5% покриття палива, 31,4% охоплення домогосподарств, нульовий розподіл зимових наборів).

Але навіть там, де поточне покриття високе, воно не зменшує структурного запиту: обидві громади прогнозують повторення практично того самого обсягу потреби на 2026–2027 рік, а жодна не має затвердженого плану підготовки.

Спільна для обох громад риса — парк генераторів (15–62 одиниці), на порядки менший за кількість домогосподарств без власного резерву живлення, що показує: інституційна спроможність забезпечити критичну інфраструктуру не конвертується в побутову стійкість. Загалом область характеризується високим і однорідним запитом домогосподарств на тлі нерівномірної, здебільшого часткової і не підкріпленої довгостроковим плануванням спроможності громад.

5.2. Дніпропетровська область

Результати дослідження свідчать, що Дніпропетровська область характеризується нижчим природним зимовим ризиком порівняно з безпосередньо прифронтовими Донецькою та Харківською областями, однак залишається регіоном із високими гуманітарними потребами через значну концентрацію населення, велику кількість внутрішньо переміщених осіб та регулярний вплив бойових дій на окремі території області. Водночас результати опитування домогосподарств демонструють, що за окремими напрямами рівень потреб тут є не нижчим, а найвищим серед чотирьох досліджуваних областей. Зокрема, 77,0% домогосподарств повідомили про нестачу коштів або запасів палива, 89,8% потребують додаткового обладнання для резервного живлення, 84,2% потребують зимових непродовольчих товарів, 73,4% не можуть самостійно оплатити ремонт житла, а багатоцільову грошову допомогу минулої зими отримали лише 14,7% опитаних. При цьому 70,0% домогосподарств вважають себе неготовими до проходження наступного зимового періоду. Результати для області ґрунтуються на вибірці з 191 домогосподарства, що дозволяє впевненіше інтерпретувати отримані показники, ніж у Харківській та Донецькій областях.

Одним із головних викликів області залишаються ризики, пов'язані з електропостачанням. Про майже щоденні відключення електроенергії повідомили **71,6%** домогосподарств. Автономні джерела живлення мають лише **31,6%** опитаних, тоді як **89,8%** потребують додаткового обладнання, насамперед зарядних станцій — про таку потребу повідомили **70,9%** домогосподарств. Крім того, **44,7%** залежать від електропостачання одночасно для забезпечення опалення та водопостачання. Дані громад не свідчать про однозначно вищу інституційну готовність: Томаківська громада не має узагальненої інформації про кількість генераторів у своєму розпорядженні, а в Покровській громаді один із респондентів повідомив лише про **3 генератори** за одночасно визнаного дефіциту резервного живлення для закладів охорони здоров'я та водопостачання. Обидві громади потребують додаткових генераторів, зарядних станцій та акумуляторних систем. Це означає, що населення залишається вразливим до тривалих перебоїв із електропостачанням не лише на побутовому, а й частково на інституційному рівні.

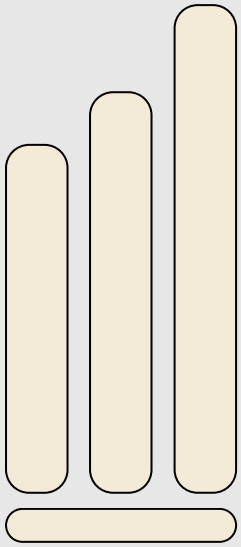
Ситуація із забезпеченням опаленням також залишається критичною. **77,0%** домогосподарств повідомили про недостатність коштів або запасів палива, а **96,9%** підтвердили потребу в допомозі для наступного зимового сезону. Лише **31,7%** можуть без труднощів самостійно організувати придбання палива, **27,2%** не можуть організувати його доставку взагалі, а для **69,4%** адресна доставка є обов'язково необхідною. У Томаківській громаді підтримки потребували близько **4000 домогосподарств**, із яких допомогу отримали до **3000**, або приблизно **75%** заявленої потреби та **31,2%** усіх домогосподарств громади. У Покровській громаді оцінки покриття суттєво різняться: один респондент повідомив про допомогу **1355 із 3800 домогосподарств**, тобто лише **35,7%** потреби, тоді як інші респонденти вказували на повне покриття потреби **2300 домогосподарств**. Така розбіжність свідчить не лише про нерівномірний доступ до програм підтримки, а й про недостатню узгодженість системи обліку на рівні громад.

Потреби у ремонті та утепленні житла також залишаються значними. Про пошкодження або проблеми з житлом повідомили **58,2%** домогосподарств, що є вищим показником, ніж у Запорізькій області. Найчастіше респонденти потребують утеплення стін — **40,6%**, ремонту даху — **35,3%**, ремонту або заміни дверей — **28,2%**. Лише **40,5%** домогосподарств повідомили, що їхнє житло було достатньо теплим минулої зими, тоді як **54,2%** зазначили, що в оселі було холодно. Власних фінансових ресурсів для проведення робіт бракує: **73,4%** домогосподарств не можуть самостійно оплатити ремонт узагалі. На рівні громад також існують суттєві інформаційні прогалини. Томаківська громада не має даних про кількість пошкоджених домогосподарств, але прогнозує потребу в допомозі для до **1000 домогосподарств**. У Покровській громаді пошкодження зафіксовано у **430–458 домогосподарствах**, тоді як прогнозована потреба на наступний сезон коливається від **300 до 2400 домогосподарств** залежно від відповіді респондента. Це ускладнює точне планування обсягів фінансування, будівельних матеріалів і технічної підтримки.

Потреба у зимових непродовольчих товарах є не нижчою, а найвищою серед досліджуваних областей: про неї повідомили **84,2%** домогосподарств. Найбільший попит зберігається на теплі пледи — **62,6%** та ковдри — **56,4%**. Водночас подібну допомогу протягом минулої зими отримали лише **23,4%** опитаних. **68,4%** респондентів віддають перевагу грошовій формі підтримки, **55,1%** зазначають, що зимових товарів одночасно потребують усі члени домогосподарства, а **42,3%** не мають фінансової можливості самостійно придбати необхідні речі.

Обидві досліджені громади здійснювали розподіл зимових наборів: у Томаківській допомогу отримали близько 300 домогосподарств, у Покровській — близько 3000 осіб. Водночас прогнозована потреба на сезон 2026–2027 років становить до 1000 домогосподарств у Томаківській громаді та від 4000 до 6951 особи у Покровській. Це свідчить, що програми підтримки існують, але їхній масштаб залишається суттєво нижчим за фактичний запит населення.

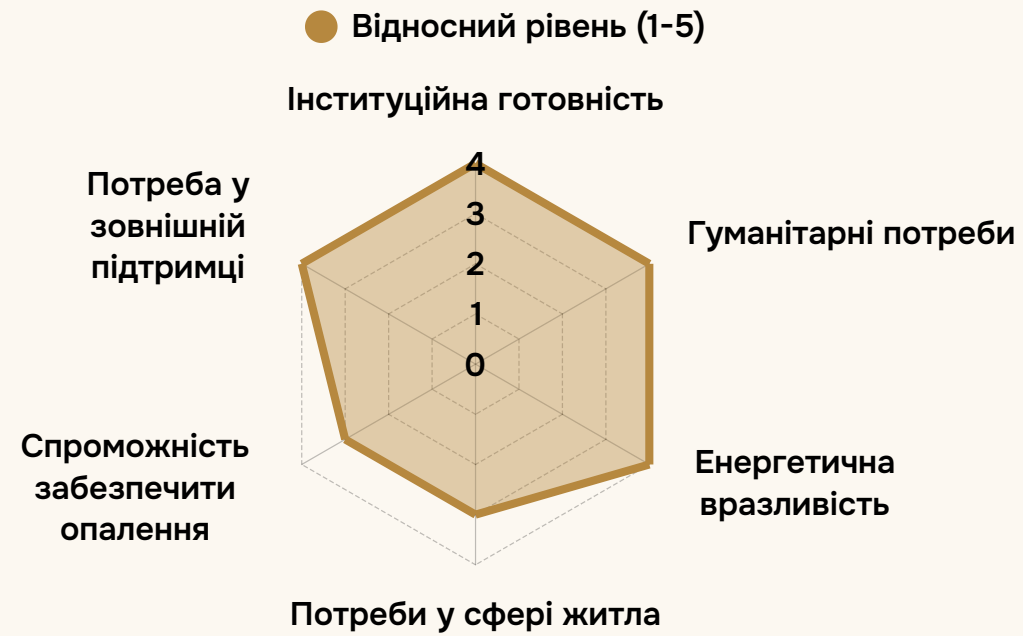
Багатоцільова грошова допомога залишається одним із ключових механізмів підтримки, однак рівень її фактичного охоплення є найнижчим серед досліджуваних областей. Минулої зими МРСА отримали лише 14,7% домогосподарств. Отримані кошти насамперед спрямовувалися на оплату комунальних послуг — 17,5%, а також на придбання ліків — 14,3%. Перед наступною зимою 39,9% домогосподарств планують витратити можливу допомогу на паливо, а 37,8% — на комунальні послуги. При цьому 36,8% оцінюють можливості місцевого ринку як недостатні. Представники громад повідомили про допомогу до 1000 домогосподарств у Томаківській громаді та від 1355 до 2000 домогосподарств у Покровській. Однак один із респондентів Покровської громади взагалі заперечив факт отримання такої допомоги мешканцями, що знову вказує на внутрішню суперечливість даних. За максимальною оцінкою, охоплення у Покровській громаді могло становити близько 46% домогосподарств, що суттєво перевищує обласний показник 14,7% і потребує додаткової верифікації.

Загалом результати дослідження свідчать, що Дніпропетровська область не може однозначно характеризуватися як регіон із нижчим рівнем зимової вразливості. За низкою показників вона демонструє найгостріший запит домогосподарств серед усіх чотирьох областей: 77,0% повідомляють про нестачу палива, 89,8% потребують резервного енергетичного обладнання, 84,2% — зимових непродовольчих товарів, 73,4% не можуть оплатити ремонт житла, а 70,0% вважають себе неготовими до наступної зими. При цьому оцінки представників громад є значно оптимістичнішими: середній рівень оптимізму становить близько 3 балів із 5 у Томаківській громаді та 4,3 бала із 5 у Покровській. Така розбіжність між песимізмом домогосподарств і самооцінкою місцевої влади є найбільш виразною в усьому дослідженні. Висока концентрація населення, залежність від централізованих систем життєзабезпечення, постійна загроза ударів по енергетичній інфраструктурі, обмежене охоплення допомогою та суперечливість даних громад формують потребу не лише у подальшій державній і міжнародній підтримці, а й у вдосконаленні системи обліку та верифікації потреб на місцевому рівні.

Даний графік демонструє співставлення запитів домогосподарств відповідно до підготовки громад по ключовим індикаторам виявлених потреб

Профіль готовності до зимового періоду Дніпропетровська область

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

Дані домогосподарств (n=191) охоплюють область загалом. Дані громад стосуються Томаківської селищної громади (14 311 мешканців, 9629 домогосподарств) та Покровської сільської територіальної громади (6951 мешканець, 4370 домогосподарств); в обох громадах кілька респондентів дали суперечливі відповіді.

1. Опалення та тверде паливо

1.1. Домогосподарства

77,0% домогосподарств повідомили про недостатність коштів чи запасів палива — найвищий показник серед областей. Потребу в допомозі підтвердили 96,9%. Лише 31,7% можуть самостійно організувати придбання палива без труднощів, 27,2% не можуть організувати доставку взагалі; адресна доставка обов'язково необхідна для 69,4% — найвищий показник серед областей.

1.2. Громада

У Томаківській громаді підтримки потребували ≈4000 домогосподарств, отримали до 3000 (75% потреби, 31,2% усіх домогосподарств) у формі адресної доставки дров, пелетів, грошової допомоги та компенсації комунальних послуг; незакритою залишилися 10–25% потреби. На 2026–2027 рік потреба залишається на тому ж рівні (≈4000 домогосподарств), потреба у паливі зростає до 5 тонн брикетів на родину, забезпеченого обсягу немає. У Покровській громаді відповіді розходяться кардинально: один респондент називає 3800 домогосподарств потреби, з яких отримали лише 1355 (35,7% потреби — найнижчий показник покриття серед усіх обстежених громад), інші двоє — 2300 потреби зі 100% покриттям. Жодна громада не має затвердженого плану підготовки.

1.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найвищий серед областей рівень недостатності на рівні домогосподарств (77,0%) перевищує навіть найгіршу оцінку покриття в Покровській громаді (35,7% — тобто 64,3% розриву), якщо довіряти саме цій відповіді, але виглядає значно кращим, якщо довіряти двом іншим респондентам тієї ж громади (100% покриття). Цей розкид 35,7–100% у межах однієї громади — найгостріша проблема узгодженості даних у всьому дослідженні: жодного єдиного показника "спроможності" для Покровської громади наразі не можна впевнено зіставити з обласним запитом домогосподарств (77,0%), і першочерговим кроком має бути усунення цієї внутрішньої суперечності, а не використання наявних цифр для планування. Більш внутрішньо узгоджений показник Томаківської громади (75%) дещо кращий за обласну картину запиту, що вказує на відносно вищу (хоч і не повну) місцеву спроможність.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

2. Енергопостачання та резервні джерела живлення

2.1. Домогосподарства

71,6% домогосподарств повідомили про майже щоденні відключення — частіше, ніж у Запорізькій області. Резервне живлення мають лише 31,6% домогосподарств, 89,8% потребують додаткового обладнання, насамперед зарядних станцій (70,9% — найвищий показник серед областей). 44,7% залежать від електропостачання одночасно для опалення й водопостачання.

2.2. Громада

Обидва респонденти Томаківської громади підтверджують повний спектр проблем з електропостачанням, але розходяться в оцінці забезпеченості критичних об'єктів резервним живленням; дані про кількість генераторів у розпорядженні громади взагалі відсутні ("відділ не володіє такою інформацією"). У Покровській громаді оцінки забезпеченості різняться від "майже не забезпечені" до "забезпечені майже всі об'єкти"; наявність лише 3 генераторів (за однією відповіддю) при заявленому дефіциті резерву для закладів охорони здоров'я та водопостачання є тривожним сигналом. Обидві громади потребують додаткових генераторів, зарядних станцій та акумуляторних систем.

2.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Показник домогосподарств (лише 31,6% мають резерв, найвища потреба в обладнанні — 89,8%, особливо зарядні станції — 70,9%) не пом'якшується, а посилюється даними громад: сама відсутність у Томаківської громади інформації про власний парк генераторів і мізерна кількість (3) у Покровської — за наявного визнаного дефіциту для медичних об'єктів і водопостачання — означають, що навіть інституційний рівень, якого домогосподарства безпосередньо не бачать, недофінансований і погано облікований. Це підтверджує, а не компенсує вразливість, зафіксовану на рівні домогосподарств.

3. Пункти незламності та місця підтримки

3.1. Домогосподарства

68,9% домогосподарств знають розташування пункту незламності (значно вище, ніж у Запорізькій області), 19,5% ним користувалися. Основні цілі використання — заряджання пристроїв (63,8%), інтернет (28,1%), гуманітарна допомога (27,6%). 40,5% можуть дістатися пункту без труднощів. Попри кращі показники доступу, 54,9% усе ж вважають, що потрібен додатковий або мобільний пункт.

3.2. Громада

У Томаківській громаді діяло 24 пункти незламності — найбільша кількість серед усіх обстежених громад; плани на 2026–2027 роки — зберегти цю кількість. Пункти обладнані опаленням, генераторами, питною водою, зв'язком; громада підтверджує наявність населених пунктів без реального доступу і найбільше потребує пального, обігрівачів, меблів. У Покровській громаді діяло 5 пунктів; плани на майбутнє розходяться — від скорочення до 1 пункту (один респондент) до збереження всіх 5 (двоє інших) — розбіжність, що потребує уточнення на рівні керівництва громади.

3.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Вища поінформованість (68,9%) і помірне використання (19,5%) на рівні домогосподарств узгоджуються з великою й розвиненою мережею Томаківської громади (24 пункти) — велика мережа, ймовірно, і пояснює кращі показники порівняно із Запорізькою областю. Водночас невирішена внутрішня розбіжність щодо планів Покровської громади (скоротити до 1 пункту чи зберегти 5) — це ризик планування, невидимий на рівні домогосподарств, які фіксують лише поточний стан поінформованості, а не майбутні плани спроможності.

4. Утеплення житла

4.1. Домогосподарства

58,2% домогосподарств підтвердили пошкодження житла — більше, ніж у Запорізькій області. Найчастіші роботи: утеплення стін (40,6%), ремонт даху (35,3%), ремонт/заміна дверей (28,2%). Лише 40,5% повідомили про достатньо тепле житло, 54,2% — що було холодно. Фінансова спроможність оплатити ремонт найнижча серед областей: 73,4% не можуть зробити це взагалі.

4.2. Громада

У Томаківській громаді дані про кількість пошкоджених домогосподарств відсутні ("відділ не має такої інформації"); зафіксовані типи пошкоджень — вікна, покрівля, недостатнє утеплення; громада потребуватиме допомоги для до 1000 домогосподарств на наступний сезон. У Покровській громаді пошкодження зафіксовано в діапазоні 430–458 домогосподарств, ремонтну допомогу отримали 320–430; на 2026–2027 рік потребуватимуть допомоги від 300 до 2400 домогосподарств — значний розкид оцінок залежно від респондента.

4.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найвищий серед областей показник пошкоджень на рівні домогосподарств (58,2%) і найнижча спроможність самостійного ремонту (73,4% не можуть оплатити взагалі) узгоджуються з визнаною громадами слабкою адміністративною видимістю: Томаківська взагалі не має підрахунку пошкоджень, а оцінка Покровської для 2026–2027 року коливається у надзвичайно широкому діапазоні (300–2400 домогосподарств). Обидва показники на рівні громад підтверджують, що спроможність місцевої влади кількісно оцінити житлові пошкодження в цій області відстає від масштабу, на який вказує опитування домогосподарств.

5. Зимові непродовольчі товари

5.1. Домогосподарства

84,2% домогосподарств потребують зимових НФТ — найвищий показник серед областей. Домінують теплі пледи (62,6%) та ковдри (56,4%). Подібну допомогу отримали лише 23,4%. Переважний формат — грошова допомога (68,4%). 55,1% вказують на потребу всіх членів домогосподарства одночасно (вище, ніж у Запорізькій області). 42,3% не мають фінансової спроможності придбати необхідні речі.

5.2. Громада

Обидві громади здійснювали видачу зимових наборів протягом зими 2025–2026 років (Томаківська — ≈300 домогосподарств; Покровська — 3000 осіб). Найбільш затребувані товари — теплий верхній одяг, ковдри, постільна білизна, теплі пледи. Потреба на сезон 2026–2027 років — до 1000 домогосподарств (Томаківська) та 4000–6951 особа (Покровська, друга оцінка дорівнює всьому населенню громади).

5.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

На відміну від Запорізької області (де жодна громада не розподіляла НФТ), обидві громади Дніпропетровської області фактично здійснювали розподіл минулого сезону — проте обласний показник отримання залишається низьким (23,4%), лише незначно кращим за Запорізьку область (23,6%). Це означає, що діяльність двох обстежених громад, хоч і реальна, покриває лише невелику частку заявленого домогосподарствами попиту (84,2% потребують) — програма існує, але суттєво менша за масштабом, ніж вказує обласний запит.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

6. Грошова допомога

6.1. Домогосподарства

Лише 14,7% домогосподарств отримали грошову допомогу минулої зими — найнижчий показник серед областей. Кошти передусім спрямовувалися на комунальні послуги (17,5%) та ліки (14,3%). Планування витрат перед наступною зимою розподілене рівномірніше між паливом (39,9%) і комунальними послугами (37,8%). 36,8% вважають ринкову спроможність недостатньою — гірше, ніж у Запорізькій області.

6.2. Громада

Обидві громади підтверджують отримання БГД мешканцями: до 1000 домогосподарств у Томаківській (оцінка достатності різниться між респондентами), та 1355–2000 домогосподарств у Покровській — при цьому один із трьох респондентів заперечує сам факт отримання БГД мешканцями, що суперечить відповідям двох інших. Кошти найчастіше витрачаються на комунальні послуги, продукти, ліки та паливо.

6.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найнижчий серед усіх областей показник отримання грошей на рівні домогосподарств (14,7%) важко узгодити з абсолютними цифрами громад: Томаківська повідомляє до 1000 домогосподарств-отримувачів, а Покровська — 1355–2000 за двома респондентами (тоді як третій заперечує факт отримання взагалі). З огляду на ≈4370 домогосподарств у Покровській громаді, вища оцінка (до 2000) означала б приблизно 46% охоплення — набагато вище обласного показника 14,7%, що ще раз підкреслює: внутрішній конфлікт даних у Покровській громаді унеможливлює впевнене порівняння для цієї області.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

7. Загальні пріоритети підготовки до зими

7.1. Домогосподарства

Найскладнішою проблемою минулої зими названо відключення електроенергії (33,3%). Рівень готовності до зими найнижчий серед областей: 70,0% вважають себе неготовими. Найбільше бракує коштів (49,2%) та палива (27,5%); дефіцит резервного живлення (12,7%) удвічі перевищує показник Запорізької області. 52,4% оцінюють свою здатність справлятися на 1–2 бали з 5.

7.2. Громада

Обидві громади визначають оплату комунальних послуг і відключення електроенергії найкритичнішими проблемами; Покровська додає пошкоджене/неутеплене житло. Пріоритети на 2026–2027 роки — паливо, посилення резервного живлення, грошова підтримка (обидві громади обрали б БГД як єдиний пріоритет фінансування). Оцінка відповідності обласного плану — "скоріше відповідають" (помірно позитивно) в обох. Рівень оптимізму: 2–5 балів у Томаківській (середнє 3), 3–5 балів у Покровській (середнє 4,3).

7.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найвищий серед усіх областей рівень песимізму домогосподарств (70,0% неготові) не узгоджується з порівняно вищими показниками оптимізму громад (середнє 3 у Томаківській, 4,3 у Покровській) — це найвиразніша розбіжність запиту і сприйняття спроможності в усьому дослідженні. Це свідчить, що навіть там, де посадовці бачать помірні чи непогані перспективи (можливо, спираючись на плани й часткову інфраструктуру), реальність, яку описують домогосподарства, залишається суттєво гіршою — що додатково підтверджує: оптимізм громад не можна використовувати як самостійний індикатор готовності домогосподарств.

8.
Загальна аналітична характеристика даних Дніпропетровської області

Дніпропетровська область демонструє найвищі серед усіх чотирьох областей показники запиту домогосподарств практично по кожному з семи напрямків: найвища недостатність палива (77,0%), найвища потреба в обладнанні для резервного живлення (89,8%), найвища потреба в зимових НФТ (84,2%), найнижча фінансова спроможність самостійно оплатити ремонт житла (73,4% не можуть зробити це взагалі) і найнижчий рівень отримання грошей (14,7%). Оцінити реальну спроможність двох обстежених громад покрити цей запит вкрай складно через якість самих даних: відповіді представників Покровської громади щодо покриття потреби в паливі розходяться від 35,7% до 100% залежно від респондента, а Томаківська громада взагалі не веде обліку постраждалих домогосподарств і точної кількості отримувачів БГД. Там, де дані все ж є, вони частково підтверджують гостроту запиту (відсутність інформації про парк генераторів у Томаківській, лише 3 генератори в Покровській за визнаного дефіциту для медичних об'єктів), а частково — ускладнюють порівняння через відмінність методів обліку (зокрема, вища абсолютна кількість отримувачів БГД у громадах при найнижчому обласному показнику домогосподарств). Розбіжність між високим песимізмом домогосподарств (70,0% неготові) і помірним чи високим оптимізмом громад (3–4,3 бали з 5) — найвиразніша в усьому дослідженні. Загалом область поєднує найгостріший запит домогосподарств із найменш надійними і внутрішньо суперечливими даними про спроможність громад його покрити, що робить саме цю область пріоритетною для уточнення даних, а не лише для нарощування допомоги.

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

5.3. Донецька область

Аналіз потреб домогосподарств Донецької області ґрунтується на результатах опитування 95 респондентів і свідчить про комплексний та взаємопов'язаний характер зимової вразливості населення. Потребу в отриманні допомоги для підготовки до наступного зимового періоду підтвердили 89 із 95 домогосподарств, або 93,7%, тоді як 68 домогосподарств, або 71,3%, вважають себе скоріше або зовсім неготовими до проходження зими; готовими себе назвали лише близько 12 домогосподарств, або 12,8%. Основним обмеженням залишається фінансова неспроможність населення: 61 домогосподарству, або 63,8%, найбільше бракує коштів, ще приблизно 23 домогосподарствам, або 24,5%, — твердого палива. Високий рівень паливної вразливості пов'язаний зі структурою опалення: пічне опалення використовують близько 49 домогосподарств, або 51,6%, індивідуальне газове — 30, або 31,6%, твердопаливні котли на дровах — 22, або 23,2%, а паливні брикети чи пелети — близько 21 домогосподарства, або 22,1%. При цьому 61 домогосподарство, або 64,2%, повідомило, що коштів або запасів палива протягом попередньої зими було недостатньо, а повністю забезпеченими вважали себе лише 5 домогосподарств, або 5,3%. Найбільш затребуваними формами підтримки є гроші на придбання твердого палива — для близько 51 домогосподарства, або 53,2%, та кошти на оплату комунальних послуг — для приблизно 46 домогосподарств, або 47,9%.

Водночас проблема не обмежується лише відсутністю коштів: близько 16 домогосподарств, або 17,0%, взагалі не можуть самостійно організувати придбання та доставку палива, ще стільки ж стикаються зі значними труднощами, а серед тих, хто відповів на питання про логістику, для 70,0% адресна доставка є обов'язково необхідною.

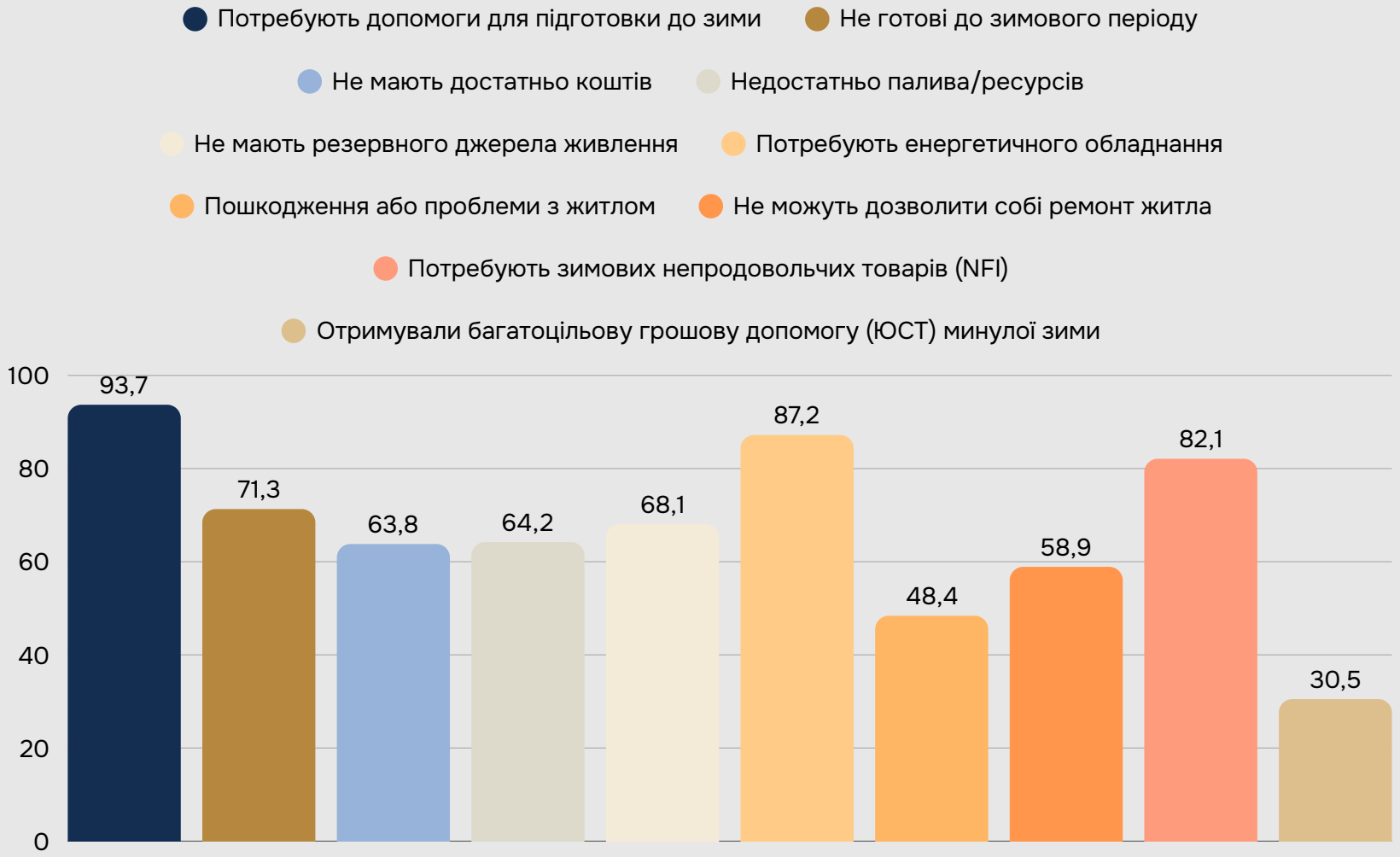
Не менш гострою є енергетична вразливість. Відключення електроенергії кілька разів на тиждень фіксували близько 34 домогосподарств, або 35,8%, майже щодня — 15, або 15,8%, а для 39 домогосподарств, або 41,1%, найдовше відключення тривало понад добу. Наслідки знеструмлень мають каскадний характер: близько 71 респондента, або 74,7%, повідомили про втрату мобільного зв'язку чи інтернету, 49 домогосподарств, або 51,6%, — про неможливість користуватися побутовою технікою, 48, або 50,5%, — про перебої з водопостачанням, 43, або 45,3%, — про неможливість зарядити телефон, 38, або 40,0%, — про неможливість працювати або навчатися, а близько 35 домогосподарств, або 36,8%, — про відсутність опалення. Резервне живлення мають лише близько 30 домогосподарств, або 31,9%, тоді як 65, або 68,1%, не мають його взагалі; потребу в додатковому обладнанні підтвердили приблизно 83 домогосподарства, або 87,2%, насамперед у зарядних станціях і генераторах.

Додатковий ризик формує залежність від електропостачання систем життєзабезпечення: близько 40 домогосподарств, або 42,6%, потребують електроенергії одночасно для опалення та водопостачання. Значними залишаються і житлові потреби: пошкодження або проблеми, здатні ускладнити проживання взимку, підтвердили близько 46 домогосподарств, або 48,4%. Найчастіше йдеться про ремонт або заміну вікон, герметизацію тріщин, утеплення стін, ремонт покрівель, печей і димоходів. Самостійно профінансувати такі роботи населення практично не здатне: близько 56 домогосподарств, або 58,9%, зовсім не можуть оплатити ремонт чи утеплення, ще 37, або 38,9%, можуть зробити це лише частково, тоді як повністю оплатити необхідні роботи здатні лише 2 домогосподарства, або 2,1%.

Потребу у зимових непродовольчих товарах підтвердили близько 78 домогосподарств, або 82,1%, найбільше — в обігрівачах, теплих пледах, ковдрах, постільній білизні, теплому одязі та взутті. Проте протягом попередньої зими таку допомогу отримали лише приблизно 29 домогосподарств, або 30,9%, тоді як 66, або 69,1%, не були нею охоплені. Найзручнішою формою підтримки для придбання зимових товарів близько 71 респондента, або 74,2%, вважають грошову допомогу, однак її ефективність обмежується слабкою купівельною спроможністю та доступністю місцевих ринків: близько 27 домогосподарств, або 28,3%, не мають коштів для самостійного придбання необхідних речей, а 22, або 22,8%, повідомили про їх відсутність у місцевому продажу.

Багатоцільову грошову допомогу минулої зими отримали лише близько 29 домогосподарств, або 30,5%, тоді як 61, або 64,2%, її не отримували; більшість потенційних отримувачів планують спрямувати кошти насамперед на тверде паливо та оплату комунальних послуг, але 61,7% очікують, що однієї виплати вистачить лише на часткове покриття зимових витрат. Загалом результати свідчать, що потреби домогосподарств Донецької області не можуть бути закриті одним універсальним інструментом: найбільш обґрунтованим є комбінування багатоцільової та цільової грошової допомоги з адресною доставкою палива, забезпеченням зарядними станціями й генераторами, програмами ремонту та утеплення житла, а також розподілом зимових непродовольчих товарів. Масштаб незакритих потреб підтверджується тим, що 89 із 95 опитаних домогосподарств потребують допомоги, 68 вважають себе неготовими до зими, 65 не мають резервного електроживлення, 78 потребують зимових товарів, 61 не мали достатніх ресурсів для опалення, а 56 зовсім не можуть профінансувати необхідний ремонт житла.

Ключові показники готовності до зимового періоду. Донецька область (%))

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

Донецька область. Детальний аналіз результатів

Аналіз ґрунтується на двох масивах первинних даних: опитуванні 95 домогосподарств, які проживають у Донецькій області, та двох анкетах представників місцевого самоврядування. Домогосподарства переважно представлені Черкаською і Слов'янською громадами, окремі відповіді надійшли з Краматорської громади та інших населених пунктів. Відповіді органів місцевого самоврядування надані представником Черкаської селищної територіальної громади та респондентом, який зазначив територію як «Краматорський район», без конкретизації громади. Через нерівномірне територіальне представлення результати характеризують опитані домогосподарства і дві адміністративні одиниці, але не є статистично репрезентативною оцінкою всієї області.

1. Опалення та тверде паливо

1.1. Домогосподарства

Опалення є центральним джерелом зимової вразливості опитаних домогосподарств. Пічне опалення використовують 49 із 95 домогосподарств (51,6%), індивідуальне газове — 30 (31,6%), твердопаливні котли на дровах — 22 (23,2%), пелети або паливні брикети — 21 (22,1%), тоді як централізоване опалення мають лише 13 домогосподарств (13,7%). Оскільки частина респондентів поєднує кілька способів обігріву, ці частки перетинаються, однак загальна картина чітко демонструє значну залежність від індивідуальних і твердопаливних рішень. У попередньому сезоні коштів і запасів для опалення не вистачило 61 домогосподарству (64,2%): 39 (41,1%) відповіли «скоріше ні», а 22 (23,2%) — «ні, зовсім не вистачило».

Повністю забезпеченими були лише 5 домогосподарств (5,3%). Допомоги для наступної зими потребують 89 із 95 опитаних (93,7%). Найчастіше респонденти називали кошти на придбання твердого палива — 51 домогосподарство (53,2%) та кошти на оплату комунальних послуг — 46 (47,9%); паливні брикети або пелети потрібні 24 домогосподарствам (25,5%), адресна доставка дров — 23 (24,5%). Серед 83 респондентів, які визначили бажаний формат паливної підтримки, 46 (55,4%) віддали перевагу коштам для самостійної закупівлі, 20 (24,1%) — паливу з адресною доставкою, 9 (10,8%) — комбінованій моделі. При цьому лише 47 із 88 респондентів (53,4%) можуть без труднощів знайти продавця і організувати доставку; 16 (18,2%) не можуть цього зробити, а 15 (17,0%) стикаються зі значними труднощами. Для 63 із 90 опитаних (70,0%) адресна доставка натурального палива є обов'язковою.

1.2. Громада

Обидва представники місцевого самоврядування підтвердили, що під час сезону 2025–2026 років населенню надавалася підтримка для опалення. У відповіді з Черкаської громади зазначено 2 388 домогосподарств, які потребували допомоги, та 1 985 домогосподарств, які її отримали; підтримка включала адресну доставку дров, пелети та грошові виплати. На наступний сезон громада оцінює потребу на рівні всіх 2 550 домогосподарств, тоді як забезпечення підтверджено лише для 236 домогосподарств. Заявлена потреба включає вугілля, дрова та пелети, а основними ризиками названі недостатнє фінансування, руйнування доріг або мостів і безпекові обмеження. План підготовки до сезону перебуває на стадії розроблення. Представник другої адміністративної одиниці повідомив про переважно грошову допомогу, незакриту потребу менше 10% та відсутність затвердженого плану на 2026–2027 роки. Водночас у цій анкеті потреба на наступний сезон і обсяг твердого палива зазначені як нуль, що суперечить одночасно названим недостатньому фінансуванню та пріоритетності забезпечення паливом; тому ці нульові значення слід трактувати обережно. Обидва респонденти вважають недостатнє фінансування ключовим обмеженням, але відрізняються у баченні формату: один називає грошову допомогу, інший — комбіновану підтримку.

1.3. Порівняльний аналіз зупиту і спроможності

Запит домогосподарств і оцінка громад збігаються у визначенні опалення та палива як першочергового напряму. Висока частка домогосподарств із пічним і твердопаливним опаленням, 64,2% тих, кому не вистачило ресурсів минулої зими, та 93,7% тих, хто потребує підтримки, підтверджують обґрунтованість місцевого пріоритету забезпечення паливом. Водночас адміністративні дані свідчать про значний майбутній розрив: у Черкаській громаді підтвердженим ресурсом охоплено лише невелику частину прогнозованої потреби. Перевага домогосподарств щодо грошової форми не може бути механічно застосована до всіх: близько третини опитаних не можуть самостійно організувати закупівлю або мають із цим значні труднощі, а 70,0% потребують адресної доставки. Отже, найбільш відповідною є сегментована модель: грошова допомога для домогосподарств із функціональним ринком і транспортною спроможністю та натуральне паливо з доставкою для маломобільних, віддалених і безпеково вразливих груп. Відсутність завершених місцевих планів посилює ризик пізнього старту закупівель і логістики.

2. Енергопостачання та резервні джерела живлення

2.1. Домогосподарства

Перебої з електропостачанням мали регулярний і тривалий характер. Кілька разів на тиждень відключення фіксували 34 домогосподарства (35,8%), майже щодня – 15 (15,8%), приблизно раз на тиждень – ще 15 (15,8%). Для 39 респондентів (41,1%) найдовше знеструмлення тривало понад добу; ще 13 (13,7%) перебували без електроенергії від 12 до 24 годин, 16 (16,8%) – від 6 до 12 годин. Найпоширенішими наслідками були втрата мобільного зв'язку або інтернету – 71 домогосподарство (74,7%), неможливість користуватися побутовою технікою – 49 (51,6%), відсутність водопостачання – 48 (50,5%), неможливість зарядити пристрої – 43 (45,3%), працювати або навчатися – 38 (40,0%), відсутність опалення – 35 (36,8%) та неможливість приготувати їжу – 33 (34,7%). Резервне джерело живлення мають лише 30 із 94 респондентів (31,9%), тоді як 64 (68,1%) його не мають. Переважна частина наявних засобів – павербанки, які не забезпечують роботу насосів, систем опалення чи холодильного обладнання. Додаткового обладнання потребують 82 із 94 домогосподарств (87,2%); найбільший попит сформований на зарядні станції та генератори. Для 40 із 94 домогосподарств (42,6%) електроенергія одночасно критична для опалення і водопостачання, ще для 24 (25,5%) – для водопостачання. Автономність залишається низькою: 42 із 95 домогосподарств (44,2%) не мають резервного живлення, 17 (17,9%) можуть протриматися до 6 годин, і лише 4 (4,2%) – понад добу.

2.2. Громада

Обидві адміністрації назвали часті аварійні відключення головною проблемою попередньої зими та повідомили, що майже всі критичні об'єкти забезпечені резервним живленням. У розпорядженні двох опитаних адміністративних одиниць перебувають відповідно 10 і 27 справних генераторів. В одній анкеті зазначено перевірку всіх генераторів, у другій – лише частини. Запасу пального вистачає відповідно на 1–3 доби та понад 7 діб. Додатковою потребою обидва респонденти назвали пальне, а Черкаська громада також потребує генераторів. У разі тривалого знеструмлення перший респондент очікує порушення водопостачання, зв'язку та інтернету; другий не конкретизував ризикові послуги. Оцінка загальної готовності відрізняється: Черкаська громада вважає себе повністю готовою, інший представник не зміг дати однозначну відповідь.

2.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

На рівні критичної інфраструктури громади демонструють відносно вищу забезпеченість, ніж домогосподарства: адміністрації повідомляють про резервне живлення майже всіх важливих об'єктів, тоді як 68,1% опитаних сімей не мають резервного джерела взагалі. Це створює дворівневу вразливість: навіть за збереження роботи окремих комунальних або соціальних об'єктів населення залишається без електроенергії вдома, а відключення одночасно позбавляють його води, тепла, зв'язку та можливості працювати. Потреба громад у паливі для генераторів збігається з ризиком короткої автономності, однак домашній запит значно ширший і включає зарядні станції, генератори та акумуляторні рішення. Тому підготовка має одночасно підтримувати інституційну автономність і побутову автономність найбільш вразливих домогосподарств. Окремої уваги потребує тестування всього парку генераторів і формування гарантованого запасу пального щонайменше на кілька діб.

3. Пункти незламності та місця підтримки

3.1. Домогосподарства

Поінформованість про Пункти незламності є високою: 81 із 95 респондентів (85,3%) знають місце розташування найближчого пункту. Водночас користувалися ними 32 домогосподарства (33,7%): 24 (25,3%) — кілька разів і 8 (8,4%) — регулярно. Потенційно найважливіші функції пунктів — заряджання пристроїв (65 із 91 відповідей; 71,4%), доступ до інтернету (45; 49,5%), отримання гуманітарної допомоги (37; 40,7%), питної води (18; 19,8%) та інформації (15; 16,5%). Без труднощів дістатися можуть 48 із 94 респондентів (51,1%), 28 (29,8%) стикаються з певними труднощами, 7 (7,4%) не можуть дістатися самостійно. Для 19 респондентів (20,2%) дорога займає понад 30 хвилин або потребує поїздки до сусіднього населеного пункту. Серед користувачів оцінки переважно позитивні: 24 повідомили про повну відповідність потребам, 23 — про переважну відповідність. Додатковий або мобільний пункт безумовно чи скоріше потрібен 55 із 94 респондентів (58,5%). Серед дефіцитів називалися місця для перебування, санітарні умови, зарядні місця та можливість отримати гарячі напої або приготувати їжу.

3.2. Громада

У двох адміністративних одиницях минулої зими діяло загалом 11 Пунктів незламності: 5 і 6 відповідно. На наступний сезон одна адміністрація планує лише 1 пункт замість попередніх 5, тоді як Черкаська громада планує зберегти 6 пунктів. Сукупна одночасна місткість, за відповідями, становить 80 і 150 осіб. В одній анкеті зазначено 2 500 користувачів за зиму, що перевищує вказану чисельність населення і потребує перевірки; у Черкаській громаді вказано 250 користувачів. Обидва респонденти оцінюють пункти як загалом забезпечені, але одночасно називають нестачу пального; у Черкаській громаді також бракує меблів або місць для перебування. Автономність оцінена у 4–7 діб та понад 7 діб. Черкаська громада визнає наявність населених пунктів або груп населення без реального доступу до пунктів, тоді як друга адміністрація такої проблеми не фіксує.

3.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Висока обізнаність населення не означає повної доступності: майже половина опитаних або має труднощі з дорогою, або не може дістатися самостійно, або не знає точного місця. Потреба 58,5% домогосподарств у додатковому чи мобільному пункті узгоджується з визнаною Черкаською громадою територіальною прогалиною. Особливий ризик створює план скорочення кількості пунктів у другій адміністративній одиниці з п’яти до одного, якщо це не є помилкою введення або наслідком зміни безпекової ситуації. Навіть за позитивних оцінок забезпечення, дефіцит пального може швидко знизити автономність. Таким чином, пріоритетом має бути не лише формальне відкриття пунктів, а просторове покриття, мобільні рішення, реалістичний розрахунок місткості, доступність для маломобільних людей і гарантоване паливо

4. Утеплення житла

4.1. Домогосподарства

Пошкодження або проблеми житла, що можуть ускладнити зимове проживання, мають 46 із 95 домогосподарств (48,4%); ще 7 (7,4%) не змогли оцінити стан. Серед названих робіт найчастіше фігурують заміна або ремонт вікон — приблизно 30 домогосподарств (38,0% серед тих, хто відповів на деталізоване питання), герметизація тріщин — 20 (25,3%), утеплення стін — 18 (22,8%), ремонт даху — 18 (22,8%), утеплення даху або горища — 14 (17,7%), ремонт печі чи димоходу — 14 (17,7%). У попередню зиму недостатньо тепло було у 27 із 94 домогосподарств (28,7%). Фінансова спроможність критично низька: 56 із 95 респондентів (58,9%) зовсім не можуть оплатити ремонт або утеплення, 37 (38,9%) можуть зробити це лише частково, і лише 2 (2,1%) — повністю. Найзручнішою формою 61 із 94 респондентів (64,9%) вважає грошову допомогу, 16 (17,0%) — поєднання коштів і матеріалів, 14 (14,9%) — виконання робіт спеціалізованою організацією. Першочерговими роботами названо утеплення житла — 29 із 87 відповідей (33,3%), ремонт вікон — 27 (31,0%) та ремонт печі або димоходу — 14 (16,1%).

4.2. Громада

Дані адміністрацій демонструють різко відмінний масштаб пошкоджень. В одній анкеті зазначено, що пошкодження має близько 80% житлового фонду, 550 домогосподарств потребували ремонтної допомоги, а 500 її отримали; на наступний сезон потреба оцінена як 100% домогосподарств. У Черкаській громаді в полі загальної кількості пошкоджених будинків зазначено нуль, але водночас вказано 37 домогосподарств, які потребували ремонту і нібито всі отримали допомогу, та 25 домогосподарств із майбутньою потребою. Ця внутрішня суперечність свідчить, що нуль, імовірно, означає відсутність актуальної оцінки, а не фактичну відсутність пошкоджень. Обидві адміністрації називають пошкоджені вікна та покрівлі; додатково — системи опалення або двері. Одна адміністрація не має можливості виконувати ремонт власними силами, Черкаська громада може здійснювати лише аварійні ремонти. Потрібні будівельні матеріали, фінансування ремонтів, виконання робіт і технічна експертиза. Найефективнішим форматом названо грошову допомогу населенню або поєднання кількох форматів.

4.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Майже половина опитаних домогосподарств повідомляє про житлові проблеми, а 97,8% не можуть повністю профінансувати необхідні роботи. Це узгоджується з обмеженою спроможністю громад, які або не виконують ремонти, або здатні лише на аварійне реагування. Перевага населення щодо грошової допомоги є важливою, але не універсальною: пошкодження покрівель, систем опалення та конструкцій потребують технічної оцінки, кваліфікованих підрядників і контролю якості. Тому оптимальною є диференційована модель: невеликі ремонти й утеплення — через цільові кошти або ваучери; складні пошкодження — через матеріали, технічний супровід та виконання робіт. Неузгоджені адміністративні числові дані також показують потребу в єдиному реєстрі пошкодженого житла та стандартизованій оцінці потреб.

5. Зимові непродовольчі товари

5.1. Домогосподарства

Допомоги зимовими непродовольчими товарами потребують 78 із 95 домогосподарств (82,1%). Серед тих, хто конкретизував потреби, обігрівачі назвали близько 53 домогосподарств (65,4%), теплі пледи — 46 (56,8%), ковдри — 36 (44,4%), постільну білизну — 31 (38,3%), теплий верхній одяг — 24 (29,6%), термобілизну — 22 (27,2%), тепле взуття — 18 (22,2%). Минулої зими подібну допомогу отримали лише 29 із 94 респондентів (30,9%), тоді як 65 (69,1%) її не отримували. Серед отримувачів лише 5 осіб вказали, що допомога повністю закрила потреби, 24 — що закрила частково. Грошову допомогу для самостійного придбання речей обрали 69 із 93 респондентів (74,2%), готовий набір — 12 (12,9%), ваучер — 6 (6,5%). У 45 із 91 випадків (49,5%) допомоги потребують усі члени домогосподарства; окремо виділяються діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю. Самостійна закупівля обмежена: 26 із 92 респондентів (28,3%) не мають коштів, 21 (22,8%) не знаходять потрібних товарів у продажу, 25 (27,2%) мають лише обмежений вибір; без труднощів купити товари можуть 12 (13,0%). Якщо обирати один вид допомоги, 35 із 93 (37,6%) обрали обігрівач, 24 (25,8%) — ковдри та пледи, 18 (19,4%) — теплий одяг.

5.2. Громада

Одна адміністрація повідомила про видачу зимових НФТ приблизно 2 000 отримувачам, однак це значення перевищує вказану чисельність населення і потребує уточнення щодо одиниці обліку або періоду. Черкаська громада не змогла підтвердити факт видачі наборів. Прогнозована потреба на сезон 2026–2027 років становить 1 200 осіб у першій адміністративній одиниці та 1 584 особи у Черкаській громаді. Перша називає найбільш затребуваними теплий верхній одяг, термобілизну і взуття; друга — термобілизну та ковдри. Незакритими залишаються теплий одяг, взуття, термобілизна, ковдри й пледи. Пріоритетні групи визначені по-різному, але охоплюють людей похилого віку, осіб з інвалідністю, малозабезпечені сім'ї, домогосподарства з дітьми, багатодітні сім'ї, одиноких людей та ВПО.

5.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Розрив між потребою та попереднім охопленням є значним: 82,1% домогосподарств потребують НФТ, але лише 30,9% отримували таку допомогу минулої зими. Адміністративні оцінки підтверджують значний майбутній попит, хоча дані про попередні розподіли потребують верифікації. Домогосподарства частіше наголошують на обігрівачах, ковдрах і пледах, тоді як громади сильніше акцентують одяг, взуття й термобілизну. Це не суперечність, а ознака різних рівнів спостереження: населення оцінює побутову потребу всередині житла, адміністрації — найбільш видимі запити вразливих груп. Через слабку місцеву доступність товарів грошова допомога має поєднуватися з ваучерами або натуральною видачею в населених пунктах, де ринок не функціонує. Пакетування допомоги доцільно робити не універсальним, а залежним від складу домогосподарства та типу опалення.

6. Грошова допомога

6.1. Домогосподарства

Багатоцільову грошову допомогу минулої зими отримали 29 із 95 домогосподарств (30,5%), не отримували — 61 (64,2%), ще 5 не змогли відповісти. Серед отримувачів кошти найчастіше спрямовувалися на комунальні послуги, тверде паливо, ліки та продукти. У разі нової виплати 51 із 93 респондентів (54,8%) насамперед придбали б тверде паливо, 24 (25,8%) оплатили б комунальні послуги, 7 (7,5%) — ремонт або утеплення житла. Виключно грошову допомогу вважають найбільш ефективною 43 із 93 респондентів (46,2%), майже стільки ж — 42 (45,2%) — віддають перевагу поєднанню грошової та натуральної допомоги. Гроші найбільш необхідні для твердого палива — 62 із 93 відповідей (66,7%), комунальних послуг — 46 (49,5%), лікарських засобів — 43 (46,2%), теплого одягу — 34 (36,6%), ремонту та утеплення — 30 (32,3%). Можливості місцевого ринку оцінюються неоднозначно: 51 із 94 респондентів (54,3%) вважають їх повністю або скоріше достатніми, 39 (41,5%) — скоріше або повністю недостатніми. Лише 18 із 94 (19,1%) очікують, що виплата повністю покриє основні зимові потреби; 58 (61,7%) вважають, що вона допоможе лише частково.

6.2. Громада

Обидві адміністрації підтвердили отримання мешканцями БГД у сезоні 2025–2026 років. Черкаська громада оцінила охоплення у 854 домогосподарства, інший респондент не зміг назвати кількість. За спостереженнями громад, кошти використовувалися насамперед на тверде паливо, оплату комунальних послуг, ремонт або утеплення та зимові речі. Пріоритетними отримувачами названі люди похилого віку, особи з інвалідністю, малозабезпечені та багатодітні сім'ї, ВПО. Оцінка ринку різниться: один представник вважає можливості недостатніми, Черкаська громада — скоріше достатніми. Обидва респонденти загалом визнають ефективність грошової допомоги, але Черкаська громада зазначає, що за безпекових обмежень або порушеної логістики натуральна чи адресна допомога може бути кращою. Найдоцільніше БГД, на думку адміністрацій, покриває комунальні послуги, тверде паливо та зимові речі.

6.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

І населення, і громади розглядають БГД як один із ключових інструментів, передусім для палива та комунальних витрат. Водночас 45,2% домогосподарств прямо віддають перевагу комбінованій моделі, а 41,5% оцінюють місцевий ринок як недостатній. Це підтверджує застереження громад щодо безпекових і логістичних обмежень. Отже, БГД є найбільш ефективною там, де доступні продавці, транспорт і товари, але потребує коригування суми відповідно до реальної вартості зимового кошика та доповнення адресною підтримкою у віддалених населених пунктах. Низьке попереднє охоплення — 30,5% опитаних — і очікування часткового покриття у 61,7% свідчать, що одноразова стандартна виплата не забезпечить повної зимової готовності. Доцільною є або більша цільова сума, або кілька траншів, пов'язаних із паливним сезоном.

7. Загальні пріоритети підготовки до зими

7.1. Домогосподарства

Найскладнішою проблемою попередньої зими 28 із 95 домогосподарств (29,5%) назвали опалення, 26 (27,4%) – відключення електроенергії, 20 (21,1%) – оплату комунальних послуг, 16 (16,8%) – нестачу твердого палива. Серед трьох найважливіших напрямів підтримки 58 із 94 респондентів (61,7%) обрали кошти на тверде паливо, 57 (60,6%) – зарядну станцію, генератор або інше резервне джерело, 51 (54,3%) – кошти на комунальні послуги; адресна доставка палива, зимові НФТ і ремонт житла набрали близько 28–29% кожен. Як одну першочергову допомогу 57 із 94 респондентів (60,6%) обрали грошову підтримку, 25 (26,6%) – тверде паливо, 9 (9,6%) – резервне джерело живлення. До наступної зими неготовими вважають себе 67 із 94 респондентів (71,3%): 46 (48,9%) – скоріше неготовими, 21 (22,3%) – зовсім неготовими. Готовими є лише 12 (12,8%), з них повністю – одна особа. Найбільше бракує коштів – 60 із 94 відповідей (63,8%), твердого палива – 23 (24,5%), резервного живлення – 7 (7,4%). Середній рівень здатності самостійно долати зимові виклики становить 2,7 бала з 5; 38 респондентів (40,0%) поставили 1–2 бали. Оцінка заходів місцевої влади є невизначеною: 35 із 94 (37,2%) вважають їх повністю або скоріше відповідними потребам, 27 (28,7%) – невідповідними, 32 (34,0%) не змогли відповісти.

7.2. Громада

На рівні громад критичними проблемами минулої зими названі забезпечення паливом, оплата комунальних послуг, пошкоджене або неутеплене житло, логістичні та безпекові обмеження. Пріоритетами на 2026–2027 роки обидві адміністрації визначили тверде паливо і грошову підтримку; одна також включила зимові НФТ. Водночас у питанні про незабезпечені напрями обидва респонденти знову назвали паливо і грошову підтримку, що свідчить про недостатність наявних ресурсів, хоча формулювання анкети могло бути сприйняте неоднозначно. Найчастіші запити населення, за спостереженнями адміністрацій, – комунальні послуги, тверде паливо, БГД та зимові товари. Якщо фінансування буде доступне лише на один напрям, одна адміністрація обрала тверде паливо, Черкаська громада – БГД. Перша вважає обласний план повністю відповідним потребам, друга не змогла його оцінити. Обидва представники оцінили оптимізм щодо майбутнього регіону на 2 бали з 5, що вказує на стримані очікування навіть серед посадовців.

7.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Між домогосподарствами та громадами існує висока узгодженість щодо основних пріоритетів: паливо, грошова допомога, комунальні витрати та резервне енергозабезпечення. Однак громади дещо слабше артикулюють побутову потребу у резервних джерелах живлення, хоча для населення вона майже дорівнює паливній підтримці. Це може бути наслідком фокусу адміністрацій на критичній інфраструктурі, яка забезпечена краще, ніж приватні домогосподарства. Низька готовність 71,3% сімей і брак коштів у 63,8% свідчать, що зимова відповідь має починатися до сезону та бути достатньо масштабною. Невизначеність третини респондентів щодо дій місцевої влади вказує на потребу посилити комунікацію планів, критеріїв відбору та доступних програм. Через малу кількість адміністративних анкет для планування необхідно доповнити цей аналіз верифікацією даних у кожній громаді, але вже наявні результати обґрунтовують інтегрований пакет: паливна і грошова допомога, побутова енергетична автономність, ремонт житла, НФТ та мобільні Пункти незламності.

8. Загальна характеристика Донецької області

Дані 95 домогосподарств і двох представників місцевого самоврядування демонструють, що зимова вразливість у досліджених громадах Донецької області формується не окремою проблемою, а одночасним накладанням фінансового дефіциту, залежності від твердого палива, тривалих відключень електроенергії, недостатньої побутової автономності, пошкоджень житла та низького охоплення допомогою. Ключовими індикаторами є потреба у підтримці 89 із 95 домогосподарств (93,7%), потреба в додатковому енергетичному обладнанні 82 із 94 (87,2%), потреба в зимових НФТ 78 із 95 (82,1%), відсутність готовності до зими у 67 із 94 (71,3%) та відсутність резервного живлення у 64 із 94 (68,1%). Одночасно 56 із 95 домогосподарств (58,9%) не можуть оплатити ремонт житла, а 60 із 94 (63,8%) називають брак коштів головною перешкодою для підготовки.

Спроможність громад є нерівномірною. Вони мають генератори, Пункти незламності та досвід організації допомоги, але залежать від зовнішнього фінансування, пального, логістики та гуманітарних партнерів; власна ремонтна спроможність обмежена. Найбільший системний розрив полягає в тому, що критична інфраструктура оцінюється як переважно забезпечена, тоді як більшість домогосподарств не мають резервного живлення і залишаються вразливими до каскадного припинення води, тепла, зв'язку та доступу до інформації. Другий розрив стосується формату допомоги: населення переважно обирає кошти, однак значна частина не має доступу до функціонального ринку або можливості організувати доставку.

5.4. Харківська область

Результати дослідження свідчать, що Харківська область залишається однією з найбільш вразливих до проходження зимового періоду серед досліджуваних регіонів. Поєднання близькості до лінії бойових дій, систематичних атак на енергетичну інфраструктуру, тривалих відключень електроенергії та високого природного температурного ризику формує комплекс гуманітарних потреб, який виходить далеко за межі забезпечення населення лише твердим паливом чи зимовими товарами. Водночас результати для області слід інтерпретувати з обережністю, оскільки опитування охопило лише **25 домогосподарств**. Дані представників громад охоплюють чотири території: Циркунівську громаду з **3347 мешканцями**, Липецьку – з **46 мешканцями**, Ізюмську – з **28 800 мешканцями** та Куп'янську – із **777 мешканцями**, яка перебуває в зоні активних бойових дій і щодо якої більшість кількісних показників відсутні. Через це основний акцент зроблено на якісному аналізі узгодженості потреб населення та оцінок територіальних громад.

Однією з ключових особливостей області є висока залежність населення від безперебійного електропостачання. Про майже щоденні відключення повідомили **76,0%** опитаних домогосподарств, а **64,0%** назвали відключення електроенергії найскладнішою проблемою попередньої зими. Відсутність опалення як наслідок знеструмлення відзначили **76,0%** респондентів, що пояснюється залежністю газових систем опалення від електроенергії. Резервні джерела живлення мають лише **24,0%** домогосподарств – це найнижчий показник серед досліджуваних областей, тоді як **48,0%** одночасно залежать від електроенергії для забезпечення опалення та водопостачання.

Попри поступове посилення резервного живлення критичних об'єктів, готовність громад залишається вкрай нерівномірною. Циркунівська громада повідомила, що більшість критичних об'єктів забезпечено резервним живленням; у її розпорядженні є 9 генераторів з автономністю 4–7 діб. Липецька громада повністю позбавлена централізованого електропостачання, однак має 15 генераторів із запасом автономності понад 7 діб. Ізюмська громада має 16 генераторів, але їхня автономність становить лише 1–3 доби, а серед головних проблем названо часті відключення, нестачу резервних джерел і пального. Щодо Куп'янської громади кількісні дані відсутні через активні бойові дії. Таким чином, навіть за наявності окремих резервних потужностей забезпеченість домогосподарств автономними джерелами електроенергії залишається недостатньою, а інституційна готовність суттєво відрізняється між громадами.

Суттєві виклики зберігаються і у сфері забезпечення опаленням. Основними видами опалення серед опитаних домогосподарств є газове – 56,0% та централізоване – 36,0%. Потребу в допомозі для проходження наступної зими висловили 60,0% домогосподарств – це найнижчий показник серед досліджуваних областей, однак серед тих, хто потребує підтримки, 68,4% насамперед очікують грошову допомогу на оплату комунальних послуг, а не на придбання твердого палива.

На рівні громад ситуація є неоднорідною. Циркунівська та Липецька громади повідомляють про повне покриття зареєстрованої потреби в допомозі для опалення. Водночас в Ізюмській громаді формально було покрито 100% заявленої потреби, але отримувачі становили лише 15,1% усіх домогосподарств громади. Це означає, що високий формальний рівень покриття відображає лише допомогу вже зареєстрованим отримувачам і може приховувати значно більшу незакриту потребу. Щодо Куп'янської громади дані відсутні через бойові дії. За цих умов багатоцільова грошова допомога залишається найбільш гнучким механізмом підтримки, однак її ефективність залежить від повноти обліку потреб, доступності місцевих ринків та фізичної можливості доставляти товари до прифронтових населених пунктів.

Окремою проблемою залишається житловий фонд. На рівні опитаних домогосподарств лише **24,0%** повідомили про пошкодження житла, а **64,0%** вважають свої помешкання достатньо теплими. Формально це найкращі показники серед чотирьох областей, однак вони не відображають ситуацію на найбільш постраждалих прифронтових територіях.

Дані громад демонструють значно гострішу та нерівномірнішу картину. У Циркунівській громаді зафіксовано **156 пошкоджених домогосподарств**, із яких **88** звернулися по допомогу. У Липецькій громаді ремонтної допомоги протягом попереднього зимового сезону потребували всі **36 домогосподарств**. В Ізюмській громаді зафіксовано **58 пошкоджених домогосподарств**, із яких **48** отримали допомогу. Найкритичнішою є ситуація в Куп'янській громаді, де, за оцінкою представника громади, пошкоджені або зруйновані практично всі житлові будинки, водночас ремонтної допомоги мешканці не отримували. Це найгірший показник стану житлового фонду серед усіх десяти обстежених громад.

Таким чином, обласний показник у 24,0% пошкоджених домогосподарств не може розглядатися як повна характеристика житлових потреб Харківської області. Він, найімовірніше, відображає склад опитаної вибірки, яка майже не охоплює населені пункти в зоні активних бойових дій. Потреба у фінансовій підтримці ремонтів також залишається значною: 48,0% домогосподарств назвали ремонт або утеплення житла одним із пріоритетних напрямів використання грошової допомоги.

Потреби у зимових непродовольчих товарах на рівні опитаних домогосподарств є нижчими, ніж в інших областях: таку потребу висловили 48,0% респондентів. Найбільший попит зберігається на обігрівачі — 53,3% серед тих, хто потребує допомоги, та теплі пледи — 46,7%. Водночас гуманітарне покриття суттєво відрізняється між громадами. Циркунівська громада повідомила про розподіл зимових наборів серед 200 отримувачів, тоді як Липецька, Ізюмська та Куп'янська громади таких наборів не розподіляли.

Низький обласний показник потреби у зимових непродовольчих товарах також приховує значні локальні розриви. Ізюмська громада прогнозує потребу у такій підтримці для 15 000 осіб — це найбільший абсолютний показник серед усіх громад, охоплених дослідженням. У Куп'янській громаді підтримки, за прогнозом, потребуватиме фактично все населення, попри те що протягом попереднього сезону розподіл зимових наборів не здійснювався. Тому пріоритетними отримувачами допомоги мають залишатися люди похилого віку, особи з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи, багатодітні сім'ї та мешканці громад, безпосередньо наближених до зони бойових дій.

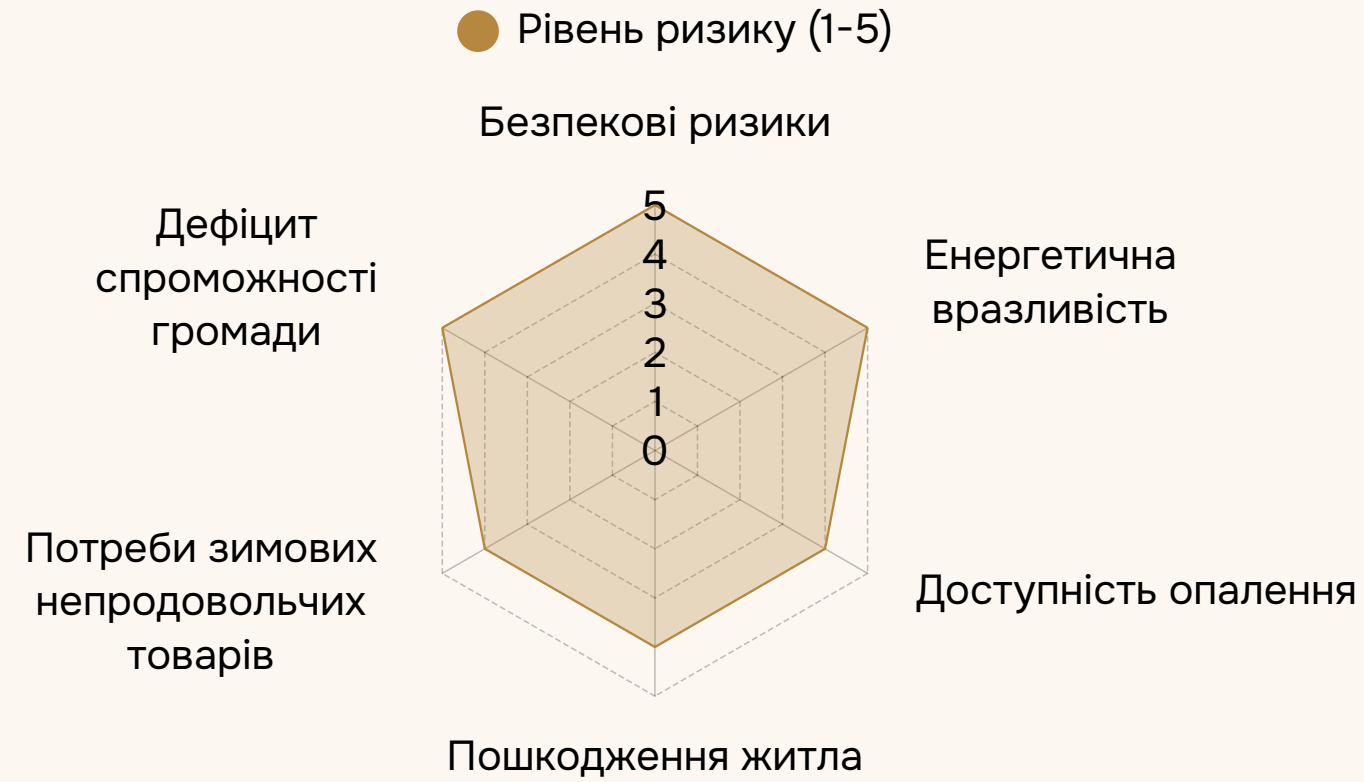
Багатоцільова грошова допомога залишається важливим механізмом підтримки населення, однак рівень її отримання серед опитаних домогосподарств є низьким. Минулої зими грошову допомогу отримали лише 12,5% домогосподарств. Основними пріоритетами використання майбутньої допомоги є оплата комунальних послуг — 88,0%, що є найвищим показником серед областей, та ремонт або утеплення житла — 48,0%. На рівні громад БГД отримали 806 домогосподарств у Циркунівській громаді, усі 28 домогосподарств, які потребували підтримки, у Липецькій громаді та 2160 домогосподарств в Ізюмській громаді. Щодо Куп'янської громади дані відсутні.

Загалом результати дослідження свідчать, що Харківська область характеризується поєднанням високих гуманітарних потреб і значних безпекових ризиків, які істотно обмежують спроможність громад самостійно забезпечувати комплексну підготовку до зимового періоду. Формально область демонструє відносно позитивні агреговані показники: 56,0% опитаних домогосподарств вважають себе готовими до зими, лише 24,0% — неготовими, 24,0% повідомляють про пошкодження житла, а потребу у зимових непродовольчих товарах мають 48,0%. Водночас ці дані маскують критичні локальні випадки — повну відсутність централізованого електропостачання у Липецькій громаді, автономність генераторів Ізюмської громади лише на 1–3 доби, перевантаження її Пунктів незламності у 22,7 раза, практично повне пошкодження житлового фонду Куп'янської громади та значний незакритий попит на допомогу.

Попри наявність окремих заходів із посилення стійкості критичної інфраструктури, масштаби та територіальна нерівномірність потреб перевищують наявні ресурси громад. Це підтверджує необхідність подальшої державної підтримки й цільового залучення міжнародної гуманітарної допомоги, передусім у сферах резервного електропостачання, ремонту та утеплення житла, забезпечення зимовими непродовольчими товарами, багатоцільової грошової допомоги та підтримки громад, розташованих у зоні активних бойових дій

Даний графік демонструє співставлення запитів домогосподарств відповідно до підготовки громад по ключовим індикаторам виявлених потреб

Профіль зимової готовності Харківської області

Relief Coordination Centre
• EVERYONE MATTERS •

Дані домогосподарств (n=25) мають індикативний характер. Дані громад охоплюють чотири громади: Циркунівську (3347 мешканців), Липецьку (46 мешканців — найменша в усій вибірці), Ізюмську (28 800 мешканців) та Куп'янську (777 мешканців, зона активних бойових дій, більшість кількісних полів не заповнена).

1. Опалення та тверде паливо

1.1. Домогосподарства

Переважає газове (56,0%) та централізоване (36,0%) опалення. Потребу в допомозі для наступної зими висловили лише 60,0% домогосподарств — найнижчий показник серед областей; серед тих, хто потребує, домінує потреба у грошах на комунальні послуги (68,4%), а не паливо.

1.2. Громада

Циркунівська громада: 1056 домогосподарств потребували, стільки ж отримали — 100% покриття (68,8% усіх домогосподарств громади), 0% незакритої потреби — найкращий показник повноти охоплення серед усіх обстежених громад. Липецька громада: 28 з 36 домогосподарств потребували, усі отримали (100%). Ізюмська громада: 2380 домогосподарств потребували (усі отримали — 100% заявленої потреби), але це лише 15,1% усіх 15 780 домогосподарств громади — найгірший показник охоплення відносно масштабу серед усіх обстежених територій; на 2026–2027 рік потреба зростає до 7825 домогосподарств. Куп'янська громада: дані відсутні через зону бойових дій.

1.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Порівняно оптимістична картина домогосподарств (лише 60,0% потребують допомоги — найнижчий показник серед областей) підтверджується повним покриттям у Циркунівській та Липецькій громадах, але різко суперечить ситуації в Ізюмській громаді, де формальні "100% заявленої потреби" насправді означають, що лише 15,1% усіх домогосподарств громади взагалі були враховані як такі, що потребують допомоги. Це найважливіша розбіжність у харківському розділі: відносно спокійна обласна картина, найімовірніше, відображає менші, краще охоплені громади вибірки (Циркунівська, Липецька) і не відображає значно більшого, недооціненого населення Ізюмської громади, де реальна незакрита потреба, ймовірно, значно вища за будь-який із цих показників. Повна відсутність даних по Куп'янській громаді через бойові дії — це сама по собі найгостріша форма незакритої потреби, яку опитування взагалі змогло зафіксувати.

2. Енергопостачання та резервні джерела живлення

2.1. Домогосподарства

76,0% домогосподарств повідомили про майже щоденні відключення; відсутність опалення — найпроблемніший наслідок для 76,0% (через залежність газового опалення від електрики). Резервне живлення мають лише 24,0% домогосподарств — найнижчий показник серед областей; 48,0% залежать від електропостачання одночасно для опалення й водопостачання.

2.2. Громада

Циркунівська громада: "більшість об'єктів забезпечено", 9 генераторів, автономність 4–7 діб. Липецька громада: електропостачання "відсутнє повністю", проте має 15 генераторів з автономністю понад 7 діб — найкращий показник автономності в області, що частково компенсує повну відсутність централізованого постачання. Ізюмська громада: найширший перелік проблем — часті відключення, недостатність резервних джерел і пального; 16 генераторів (частково протестовані), автономність лише 1–3 доби — найслабший показник серед громад із доступними даними. Куп'янська громада: усі відповіді — "зона активних бойових дій".

2.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найнижчий серед областей показник володіння резервним живленням на рівні домогосподарств (24,0%) та найвища залежність від електрики для опалення й водопостачання одночасно (48,0%) підтверджується й поглиблюється даними громад: найслабша в області автономність Ізюмської громади (1–3 доби) і показовий випадок Липецької громади (повна відсутність мережі, компенсована лише потужним парком генераторів) свідчать, що ключова вразливість області — саме електропостачання, а не тверде паливо, — висновок, до якого обидва джерела доходять незалежно і який збігається з головною названою домогосподарствами проблемою (відключення електроенергії, 64,0%, значно вище за опалення).

3. Пункти незламності та місця підтримки

3.1. Домогосподарства

96,0% домогосподарств знають розташування пункту незламності — найвищий показник серед областей, хоча фактично користувалися лише 16,0%.

3.2. Громада

Циркунівська громада: 4 пункти (місткість 100, фактично 80), зберігаються на наступний сезон, повністю забезпечені. Липецька громада: пунктів немає (0 діючих, 0 запланованих) — очікувано з огляду на розмір громади (36 домогосподарств). Ізюмська громада: 6 пунктів, місткість лише 150 осіб одночасно, фактично скористалися 3400 осіб — найбільше перевищення пропускної спроможності серед усіх обстежених громад (у 22,7 раза); автономність менше 1 доби. Куп'янська громада: дані відсутні через бойові дії.

3.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Майже універсальна поінформованість на рівні домогосподарств (96,0%) у поєднанні з лише помірним фактичним використанням (16,0%) точно пояснюється даними громад: пункти Ізюмської громади перевантажені у 22,7 раза понад номінальну місткість, тобто значна частина поінформованих домогосподарств, імовірно, не може ними скористатися навіть за бажання, а Липецька громада взагалі не має жодного пункту через малий розмір. Висока поінформованість у поєднанні з низьким використанням відображає реальну стелю спроможності, а не брак зацікавленості.

4. Утеплення житла

4.1. Домогосподарства

Лише 24,0% домогосподарств повідомили про пошкодження житла — найкращий показник серед областей; 64,0% вважають своє житло достатньо теплим.

4.2. Громада

Циркунівська громада: 156 домогосподарств з пошкодженнями, 88 звернулися по допомогу. Липецька громада: усі 36 домогосподарств потребували ремонтної допомоги протягом зими 2025–2026 років. Ізюмська громада: найширший перелік типів пошкоджень серед усіх обстежених громад; 58 домогосподарств з пошкодженнями, 48 отримали допомогу. Куп'янська громада: критичний випадок — за словами респондента, пошкоджені або зруйновані практично всі будинки громади внаслідок бойових дій, ремонтної допомоги мешканці не отримували — найгірший показник стану житлового фонду серед усіх 10 обстежених громад чотирьох областей.

4.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найкращий серед усіх областей показник пошкоджень на рівні домогосподарств (24,0%) різко суперечить даним Куп'янської громади, де йдеться про повне руйнування або пошкодження практично всіх будівель — найгірший житловий показник у всій вибірці з 10 громад чотирьох областей. Це найчіткіший випадок в усьому звіті, коли обласний показник домогосподарств маскує прихований екстремум: вибірка з 25 домогосподарств майже напевно не охоплює або майже не охоплює активну зону бойових дій, тож репутація області як "найкращої за станом житла" є артефактом того, кого можна було безпечно опитати, а не справжнім відображенням становища найбільш постраждалої громади.

5. Зимові непродовольчі товари

5.1. Домогосподарства

Лише 48,0% домогосподарств потребують зимових НФТ — найнижчий показник серед областей; домінують обігрівачі (53,3%) і теплі пледи (46,7%).

5.2. Громада

Циркунівська громада видавала набори (200 отримувачів). Липецька та Ізюмська громади наборів не видавали; Куп'янська — так само. Ізюмська громада: потреба на 2026–2027 рік — 15 000 осіб, найбільший абсолютний показник потреби в НФТ серед усіх громад вибірки. Куп'янська громада: потреба на наступний сезон охоплює фактично все населення (777 осіб), попри те що набори ніколи не видавалися.

5.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найнижчий серед областей запит домогосподарств на НФТ (48,0%) узгоджується з відносно кращим станом частини громад (Циркунівська хоч якісь набори видавала), але спростовується Ізюмською громадою, яка демонструє найбільший абсолютний обсяг потреби в НФТ серед усіх громад вибірки (15 000 осіб), та Куп'янською громадою, чиє все населення проєктовано потребуватиме підтримки, попри повну відсутність історії розподілу.

6. Грошова допомога

6.1. Домогосподарства

Лише 12,5% домогосподарств отримали грошову допомогу минулої зими. Потреба у грошовій допомозі найбільш актуальна для оплати комунальних послуг (88,0% — найвищий показник серед областей) та ремонту/утеплення житла (48,0%)

6.2. Громада

Циркунівська громада: 806 домогосподарств отримали БГД, кошти — на паливо й комунальні послуги. Липецька громада: усі 28 домогосподарств, що потребували підтримки, отримали БГД. Ізюмська громада: 2160 домогосподарств отримали БГД (кошти — на паливо, комунальні послуги, ліки). Куп'янська громада: дані відсутні (запитання залишено без відповіді).

6.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Низький показник отримання на рівні домогосподарств (12,5%, при тому що 88,0% називають комунальні послуги пріоритетом витрат) в цілому узгоджується з суттєвим охопленням в Ізюмській громаді (2160 домогосподарств) — тобто на рівні даних представників громад БГД дійшла до значної кількості домогосподарств навіть там, де обласний показник домогосподарств вказує на дуже низьке отримання; цей розрив, ймовірніше, відображає відмінність методів обліку (унікальні домогосподарства проти записів про нарахування/видачу), а не пряму суперечність.

7. Загальні пріоритети підготовки до зими

7.1. Домогосподарства

56,0% домогосподарств вважають себе скоріше готовими до зими, лише 24,0% — неготовими — найкращий показник самооцінки серед усіх областей. Найскладнішою проблемою названо відключення електроенергії (64,0%), а не опалення (12,0%).

7.2. Громада

Рівень оптимізму: Циркунівська — 4, Липецька — 5 (найвищий бал у всій вибірці, попри повну відсутність централізованого електропостачання — сама громада відзначає це як контрінтуїтивний результат), Ізюмська — 3, Куп'янська — 3 (попри активні бойові дії). Пріоритети на 2026–2027 роки в усіх трьох громадах з доступними даними — забезпечення твердим паливом; єдиний напрям фінансування — БГД (три громади).

7.3. Порівняльний аналіз запиту і спроможності

Найкращий серед усіх областей показник самооцінки домогосподарств (56,0% готові) загалом узгоджується з високими балами оптимізму трьох громад (4–5), але оцінка Куп'янської громади (3 з 5, попри повне руйнування житлового фонду й відсутність електропостачання) не узгоджується з об'єктивними показниками цієї ж громади (розділи 2 і 4) і, найімовірніше, відображає адаптацію очікувань до екстремальних умов, а не фактичну готовність. Крім того, оптимістична обласна картина домогосподарств (n=25) статистично навряд чи включає достатньо респондентів із Куп'янської громади — тобто найгірший кейс області фактично не представлений у вибірці домогосподарств, і область вважається "найкраще підготовленою" здебільшого тому, що її найпроблемніша громада не могла бути повноцінно опитана.

8.
Загальна аналітична характеристика Харківської області

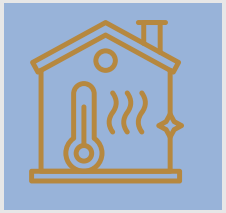
Харківська область формально демонструє найкращі показники серед усіх чотирьох областей: найнижчий рівень пошкоджень житла (24,0%), найнижчу потребу в зимових НФТ (48,0%) і найвищу частку домогосподарств, які вважають себе готовими до зими (56,0%). Однак зіставлення з даними громад показує, що ця «найкраща» картина значною мірою є артефактом вибірки, а не реальним станом області. Куп'янська громада — зона активних бойових дій — практично не представлена кількісними даними, а там, де інформація все ж є, вона фіксує найгірший житловий показник у всьому дослідженні (пошкоджені або зруйновані практично всі будинки) без жодної отриманої ремонтної допомоги. Ізюмська громада демонструє показовий розрив між формальним і фактичним покриттям: 100% «заявленої потреби» в паливі насправді означає лише 15,1% усіх домогосподарств громади, а пункти незламності перевантажені у 22,7 раза. На цьому тлі найнижчий серед областей рівень володіння резервним живленням (24,0%) і найвища залежність від електропостачання одночасно для опалення й водопостачання (48,0%) вказують, що ключова вразливість області — електропостачання, а не тверде паливо чи житло. Загалом «найкраща» обласна картина домогосподарств насправді приховує найгірші в усій вибірці кейси (Куп'янська, частково Ізюмська), тож для цієї області особливо важливо не покладатися на агреговані показники домогосподарств без перевірки даними конкретних громад.

6.

Рекомендації для донорів, міжнародних та національних гуманітарних організацій

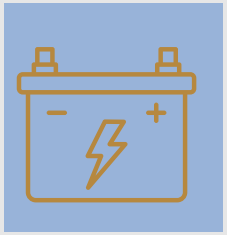
Проведений аналіз засвідчив, що попри здійснені державою та громадами заходи з підготовки до зимового періоду, у всіх досліджуваних областях зберігаються суттєві розриви між потребами населення та наявною спроможністю їх задовольнити. З огляду на отримані результати, нижче наведено ключові рекомендації для міжнародних донорів і гуманітарних організацій, спрямовані на підвищення ефективності підготовки та реагування під час зимового періоду 2026–2027 років.

Опалення та тверде паливо

Донорам доцільно пріоритетно підтримувати програми забезпечення твердим паливом, оплати опалення та адресної доставки палива для найбільш вразливих категорій населення у прифронтових громадах. Поряд із сезонною допомогою варто посилювати спроможність громад до завчасного планування зимового реагування та формування місцевих резервів палива.

Енергопостачання та резервні джерела живлення

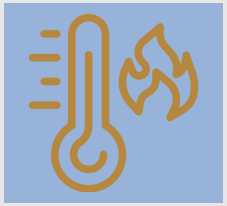
Пріоритетом гуманітарного реагування має стати розширення доступу до резервних джерел електроживлення як для критичної інфраструктури, так і для домогосподарств. Доцільно підтримувати закупівлю генераторів, зарядних станцій, акумуляторних систем, павербанків і запасів пального, приділяючи особливу увагу територіям із високою залежністю базових послуг від електропостачання.

Пункти незламності та місця підтримки

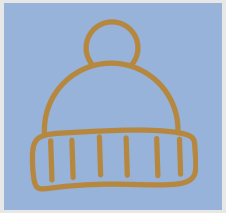
Доцільно спрямувати підтримку на підвищення доступності та ефективності Пунктів незламності через розвиток мобільних форматів, покращення територіального покриття та посилення інформування населення. Окрему увагу варто приділити забезпеченню пунктів автономним живленням, засобами зв'язку, доступом до інтернету та можливістю надання базових гуманітарних послуг.

Утеплення житла

Рекомендується розширити програми ремонту та утеплення пошкодженого житла шляхом надання будівельних матеріалів, грошової допомоги або технічної підтримки для проведення ремонтних робіт. Пріоритетними мають залишатися домогосподарства, які не мають фінансової можливості самостійно забезпечити мінімально безпечні умови проживання взимку.

Зимові непродовольчі товари

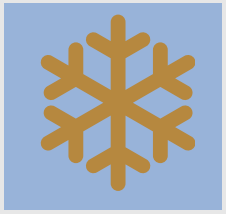
Доцільно збільшити обсяги забезпечення зимовими непродовольчими товарами з акцентом на найбільш затребувані позиції: обігрівачі, ковдри, теплі пледи, зимовий одяг та інші засоби підтримання належних умов проживання. Формування складу допомоги має здійснюватися відповідно до локальних потреб громад і результатів регулярних оцінок.

Грошова допомога

Багатоцільова грошова допомога має залишатися одним із ключових інструментів гуманітарного реагування, особливо для покриття витрат на паливо, оплату комунальних послуг, ремонт житла та придбання зимових товарів. Доцільно розширювати охоплення програм, забезпечуючи їх координацію з іншими видами гуманітарної підтримки та ринковою ситуацією.

Загальні пріоритети підготовки до зимового періоду

Підготовка до зимового періоду потребує комплексного підходу, що поєднує підтримку домогосподарств, посилення інституційної спроможності громад та захист критичної інфраструктури. Донорське фінансування доцільно спрямовувати на заходи, які одночасно підвищують стійкість громад до тривалих перебоїв у роботі базових послуг, зменшують залежність населення від екстреної допомоги та доповнюють реалізацію державних і регіональних планів підготовки до зимового періоду.

7.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило комплексно оцінити готовність прифронтових територій України до проходження зимового періоду 2026–2027 років шляхом поєднання трьох взаємопов'язаних рівнів аналізу: державної політики, спроможності територіальних громад та фактичних потреб домогосподарств. Такий підхід дав змогу не лише визначити масштаб гуманітарних потреб, а й оцінити, наскільки існуючі механізми державного та місцевого реагування здатні їх покрити, а також виявити розриви між інституційним плануванням і реальними умовами життя населення.

Аналіз інституційної складової свідчить, що підготовка держави до зимового періоду стала більш системною порівняно з попередніми роками. Формування комплексних планів стійкості, ранній початок підготовки, міжвідомча координація, окреме фінансування критичної інфраструктури та розвиток резервної генерації створюють основу для підвищення загальної стійкості регіонів. Водночас дослідження показує, що між затвердженими планами та їх практичною реалізацією зберігається суттєвий розрив, зумовлений масштабом потреб, обмеженими фінансовими ресурсами, тривалими строками постачання обладнання, нерівномірною спроможністю окремих громад та ризиком нових атак на енергетичну інфраструктуру.

Важливим елементом інтерпретації результатів став температурний і безпековий контекст. Дослідження виходить із того, що рівень зимового ризику визначається не лише прогнозованими погодними умовами, а насамперед поєднанням низьких температур, бойових дій, пошкодження критичної інфраструктури та можливості підтримувати безперервне функціонування базових послуг. Саме тому однакові потреби населення можуть мати різний гуманітарний пріоритет залежно від рівня інфраструктурної стійкості конкретної території.

Польове дослідження підтвердило, що в усіх досліджуваних областях зберігається високий рівень потреб домогосподарств у забезпеченні опаленням, резервними джерелами живлення, утепленні житла, зимових непродовольчих товарах та багатоцільовій грошовій допомозі. Значна частина респондентів не має достатніх власних ресурсів для самостійної підготовки до зимового періоду, що свідчить про збереження високої залежності населення від державної та міжнародної гуманітарної підтримки. Одночасно опитування представників територіальних громад демонструє, що органи місцевого самоврядування, попри наявний досвід реагування та реалізацію окремих заходів, переважно не володіють достатніми ресурсами для повного задоволення наявного попиту без зовнішньої підтримки.

Порівняння результатів двох опитувань показало, що найбільший розрив виникає не між оцінками громад і населення, а між масштабом потреб домогосподарств та фактичною спроможністю громад їх забезпечити. У більшості випадків представники органів місцевого самоврядування підтверджують ті самі проблеми, які визначають мешканці: нестачу ресурсів для забезпечення опалення, потребу у резервному енергоживленні, необхідність ремонту житла, дефіцит зимових непродовольчих товарів та обмеженість фінансових можливостей населення. Водночас дослідження виявило окремі напрями, де існує невідповідність між інституційною оцінкою та фактичним користуванням послугами, зокрема щодо доступності Пунктів незламності, забезпеченості резервним живленням на рівні домогосподарств та обліку пошкодженого житлового фонду. Саме такі зіставлення дозволили визначити не лише гуманітарні потреби, а й конкретні інституційні прогалини, які потребують посилення.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що прифронтові території України станом на липень місяць продовжують підготовку до зимового періоду 2026–2027 років із сформованою державною системою планування, однак її практична ефективність значною мірою залежатиме від подальшого фінансування, своєчасної реалізації запланованих заходів, спроможності територіальних громад та обсягів міжнародної гуманітарної підтримки. За нинішніх умов найбільш результативним підходом залишається комплексне реагування, яке поєднує зміцнення критичної інфраструктури, розвиток спроможності громад і адресну підтримку домогосподарств відповідно до виявлених потреб. Саме інтеграція цих трьох складових — державної політики, інституційної спроможності та фактичних потреб населення — забезпечує найбільш повне розуміння рівня готовності регіонів до проходження наступного зимового періоду та формує доказову основу для планування гуманітарного реагування.

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ МОЖНА ЗНАЙТИ НА НАШОМУ САЙТІ ЗА НАСТУПНИМ ПОСИЛАННЯМ АБО ЗА ВИКОРИСТАННЯМ QR-КОДУ.

Relief Coordination Centre

• EVERYONE MATTERS •